

Zelfevaluatie

Programma Academische
Werkplaatsen Transformatie Jeugd

Colofon

ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie

Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdpdrachtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Voor meer informatie over het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd kunt u contact opnemen met het secretariaat via e-mail werkplaatsenjeugd@zonmw.nl of telefoon 070 349 50 03.

Auteur: Yvonne Benard

Datum: Juni 2020

ZonMw

Laan van Nieuw Oost-Indië 334

Postbus 93245

2509 AE Den Haag

Tel. 070 349 51 11

www.zonmw.nl

 info@zonmw.nl

Sociale media

www.facebook.com/zonmwNL

www.twitter.com/zonmw

www.linkedin.com/company/zonmw

www.youtube.com/ZonMwTV

Inhoud

Samenvatting.....	4
1 Inleiding.....	5
1.1 Doelstelling van de zelfevaluatie	5
1.2 Methoden zelfevaluatie	5
1.3 Indeling van het rapport	5
2 Het programma	6
2.1 Aanleiding en achtergrond	6
2.2 Missie en doelstellingen programma	6
2.3 Organisatie	7
2.3.1 Context jeugdprogramma binnen ZonMw	7
2.3.2 Programmastructuur: commissie en ondersteuning bureau	7
2.4 Extra opdrachten	8
3 Werkwijze.....	9
3.1 Subsidierondes en beoordelingscriteria	9
3.1.1 2014 – Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd, variant 1 en 2. Budget: € 4.400.000,-	9
3.1.2 2015 - Interculturele kwaliteit/cultuursensitiviteit. Budget: € 300.000,-	11
3.1.4 2016 - Academische Werkplaats ADHD en Druk gedrag. Budget: €500.000,-	11
3.1.5 2016 - Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein. Budget: €1.000.000,-	13
3.1.6 2017 - Regionale Leernetwerken Jeugd. Budget: € 1.000.000,-	14
3.1.7 2019 - Procesbegeleiding en evaluatie leernetwerken jeugd. Budget: €50.000,-	14
3.1.8 2019 - Implementatie-impulsen. Budget: € 300.000,-	15
3.1.9 2020 – Kennisvouchers. Budget: € 200.000,-	16
3.2 Monitoring & begeleiding	16
3.2.1 Monitoring	16
3.2.2 Begeleiding	17
3.3 Communicatielijnen	20
3.4 Activiteiten in samenhang met andere ZonMw-programma's	23
4 Werkplaatsen, projecten en producten.....	24
4.1 Academische Werkplaatsen Jeugd	24
4.1.1 C4Youth 2.0 'Naar voren bewegen'	24
4.1.2 C4Youth 2.0 'Naar voren bewegen'	25
4.1.3 AWJTwente	26
4.1.4 Academische Werkplaats Risicojeugd	26
4.1.5 Academische Werkplaats SAMEN	27
4.1.6 Samen Transformeren - Rotterdamse Academische Werkplaats ST-RAW	28
4.1.7 AWTJ Samen voor het veilig opgroeien van kinderen!	30
4.1.8 AWJ Noord-Brabant.....	30
4.1.9 AWJ Inside-Out.....	31
4.1.10 Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Utrecht	32
4.1.11 Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland	33
4.1.12 AWTJ Samen op School (SoS)	33
4.1.13 Academische Werkplaats ADHD en Druk Gedrag	34
4.1.14 Overige projecten	34
4.2 Impact in termen van kennisbenutting.....	35
4.3 Leerpunten voor ZonMw	37
4.3.1 Inhoudelijke kaders programma en subsidieoproepen.....	37
4.3.2 Begeleiding, monitoring en ondersteuning van ZonMw	38
5 Financiële verantwoording.....	39

Bijlagen - Appendices

A Programmacommissie Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd, waarnemers en ZonMw bureau.....	42
B Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd - projecten, partners, cofinanciering en looptijd	43

Samenvatting

Deze rapportage is een zogeheten zelfevaluatie van het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd (2015-2020) van ZonMw. De zelfevaluatie heeft als doel inzicht te geven in de doelstelling, organisatie, werkwijze en resultaten van het programma. De zelfevaluatie dient als belangrijke informatiebron waarop het programma nader geëvalueerd kan worden. Mede op basis van deze rapportage zal een externe evaluatie van het programma plaatsvinden, die door een commissie van onafhankelijke deskundigen wordt verricht.

ZonMw kreeg de opdracht voor dit programma van het ministerie van VWS in 2014. De missie van het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd was het ondersteunen van de inhoudelijke doelen (transformatie) die met de stelselwijziging jeugd (transitie) beoogd werden met 1) academische werkplaatsen en 2) een (overkoepelende) communicatielijn. Gedurende de uitvoering van het programma zijn twee aanvullende opdrachten (2014 en 2015) toegekend. Het ministerie stelde in totaal € 8.2 miljoen beschikbaar voor dit programma. In dit programma zijn 13 werkplaatsen gefinancierd, en in totaal 48 projecten.

De academische werkplaatsen verbinden regionaal praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen, met structurele inbreng van ouders en jongeren. Zo brengen academische werkplaatsen kennis samen die nodig is voor de aanpak van regionale vraagstukken van beleid en praktijk bij de transformatie in de jeugdsector. De nadruk in het programma lag op de toepassing, de vertaling en doorontwikkeling van bestaande kennis. De werkplaatsen leveren kennis op die gemeenten en praktijkorganisaties ondersteunen bij de transformatie (zie hoofdstuk 4). Op www.werkplaatsenjeugd.nl is de kennis uit de werkplaatsen samengebracht. De kennis is onder andere via 5 leernetwerken jeugd geïntegreerd in diverse opleidingen in het jeugdveld.

In aanvulling op informatie over de doelstellingen en resultaten van het AWTJ-programma in voorliggende zelfevaluatie, is in de 'Evaluatie betrokkenen Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd - Deel B (juni 2020)' het perspectief van de betrokkenen bij de werkplaatsen tot uitdrukking gebracht. Dit aanvullende rapport geeft inzicht in hoe betrokkenen de werking van de werkplaatsen zien in relatie tot de doelstellingen van het AWTJ-programma en in hoeverre zij hebben ervaren dat het AWTJ-programma daaraan heeft bijgedragen.

1 Inleiding

Vier ZonMw programma's die (bijna) zijn afgelopen hebben geïnvesteerd in kennisontwikkeling en -deling om zo een bijdrage te leveren aan een veilige, gezonde en kansrijke ontwikkeling van de jeugd. Het gaat hierbij om de volgende programma's:

- Effectief werken in de jeugdsector (EWJS) 2012-2019; €22.900.000,-
- Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd (AWTJ) 2015-2020; €8.600.000,-
- Richtlijnen Jeugdgezondheidszorg 2013-2018; €6.000.000
- Versterking uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg 2015-2018; €4.800.000

De programmateams van ZonMw en de ZonMw-programmacommissies hebben de wens uitgesproken om per programma een zelfevaluatie op te stellen, gevolgd door een gezamenlijke externe evaluatie. Dit document beschrijft de zelfevaluatie van het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd.

1.1 Doelstelling van de zelfevaluatie

De zelfevaluatie heeft als doel inzicht te geven in de doelstelling, organisatie, werkwijze en resultaten van het programma alsook de keuzes die tijdens de duur van het programma zijn gemaakt. De zelfevaluatie dient zodoende als belangrijke informatiebron waarop het programma nader geëvalueerd kan worden.

1.2 Methoden zelfevaluatie

Deze zelfevaluatie is in april - juni 2020 uitgevoerd door ZonMw op bureauniveau. Hierin staan de doelstellingen, de werkwijze van het programma, de werkplaatsen en de projectresultaten beschreven.

De uitkomsten zijn verkregen via deskresearch. De volgende documenten leverden informatie voor dit deel van de evaluatie:

- opdrachtbrief VWS
- programmatekst
- notulen vergaderingen programmacommissie
- subsidieoproepen
- subsidieaanvragen
- voortgangsverslagen en eindverslagen
- 22 ingevulde vragenlijsten van projectleiders

Daarnaast is in april – juni 2020 door Van de Bunt Adviseurs een evaluatie uitgevoerd onder coördinatoren en partners van de werkplaatsen. In die evaluatie is het perspectief van de betrokkenen bij de werkplaatsen tot uitdrukking gebracht. Hoe zien de betrokkenen de werking van de werkplaatsen in relatie tot de doelstellingen van het AWTJ-programma én in hoeverre hebben zij ervaren dat het AWTJ-programma daaraan heeft bijgedragen? In totaal zijn 25 interviews gehouden met coördinatoren (de trekkers) en partners van de werkplaatsen vanuit beleid, praktijk, opleidingen, onderzoek en ouders en jongeren.

1.3 Indeling van het rapport

Hoofdstuk 2 beschrijft de achtergrond en aanleiding van het programma, de missie, doelstellingen en organisatie. In hoofdstuk 3 staat de gehanteerde werkwijze beschreven, waaronder de subsidierondes, de beoordelingsprocedure, de monitoring en communicatie- en implementatieactiviteiten. Hoofdstuk 4 beschrijft de werkplaatsen met de projecten en producten voortkomend uit dit programma. Met vervolgens een - op basis van de vragenlijst onder projectleiders - eerste verkenning van de impact van het programma in termen van kennisbenutting en leerpunten voor ZonMw. Hoofdstuk 5 sluit af met de financiële verantwoording.

2 Het programma

2.1 Aanleiding en achtergrond

Met de Jeugdwet zijn gemeenten per 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. De bestuurlijke overgang (transitie) van middelen, taken en verantwoordelijkheden naar gemeenten, moet sindsdien samen gaan met een omslag (transformatie) in de ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen. Ter ondersteuning van deze transformatie van de jeugdhulp heeft ZonMw in opdracht van het ministerie van VWS het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd 2015-2020 ontwikkeld.

Het ministerie van VWS heeft in de opdrachtbrief aan ZonMw van 6 september 2013 gevraagd een programmavoorstel te maken in vervolg op het al lopende programma Academische Werkplaatsen Jeugd, met een beoogd budget van € 6 miljoen. Dit programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd biedt in de periode 2015-2020 met de inmiddels beproefde werkplaatsformule en mét structurele inbreng van ouders en jongeren, regionaal ondersteuning bij de transformatie jeugd aan beleid en praktijk met kennis(producten).

Dit programma ondersteunt daarnaast gemeenten met kennis in de transformatie jeugd door middel van een overkoepelende communicatielij. Deze communicatielij wordt samen met de andere voor jeugd relevante ZonMw-programma's ontwikkeld.

Het ministerie van VWS heeft ZonMw verzocht dit programma in nauwe afstemming met de waarnemers van het ministerie van VWS en met (vertegenwoordigers van) de VNG vorm te geven. Ook heeft het ministerie van VWS ZonMw gevraagd gedurende de programma-uitvoering een belangrijke rol voor gemeenten en (vertegenwoordigers van) de VNG te waarborgen, zodat aangesloten wordt bij de behoeften van gemeenten. Voor de inhoudelijke thema's baseerde het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd 2015-2020 zich op de vijf transformatiedoelen voor het jeugdbeleid, zoals genoemd in de Memorie van Toelichting van de Jeugdwet.

Deze vijf transformatiedoelen zijn:

- Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van jongeren en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk.
- Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen.
- Eerder de juiste hulp op maat bieden om dure gespecialiseerde hulp te verminderen.
- Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'. Door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in hulp aan jongeren.
- Meer ruimte voor professionals door vermindering van regeldruk.

Op 31 juli 2014 heeft ZonMw het programmavoorstel Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd 2015-2020 aangeboden aan het ministerie van VWS. Op 3 september 2014 heeft het ministerie van VWS dit voorstel goedgekeurd.

2.2 Missie en doelstellingen programma

Het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd ondersteunt de inhoudelijke doelen (transformatie) die met de stelselwijziging jeugd (transitie) beoogd worden met 1) academische werkplaatsen en 2) een (overkoepelende) communicatielij.

Doelen academische werkplaatsen

- Ondersteuning van de transformatie jeugd gebaseerd op de vijf transformatiedoelen,

- dit door middel van academische werkplaatsen - waarin organisaties vanuit praktijk, beleid, onderzoek en onderwijs in een kennisinfrastructuur samenwerken, met structurele inbreng van ouders en jongeren,
- die op regionaal niveau vraagstukken van gemeenten en praktijkorganisaties met kennis beantwoorden,
- daarmee gemeenten, professionals en praktijkorganisaties met kennisproducten ondersteunen bij hun taken in het jeugdveld,
- en kennis en resultaten via het onderwijs aan (toekomstige) professionals doorgeleiden.

Doelen communicatielij

- Ondersteuning van gemeenten met kennis voor het jeugdveld in de transformatie;
- door middel van een overkoepelende communicatielij samen met de andere voor jeugd relevante ZonMw-programma's;
- die op landelijk niveau kennis en resultaten verspreidt naar gemeenten.

2.3 Organisatie

2.3.1 Context jeugdprogramma binnen ZonMw

Het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd volgde op het programma Academische Werkplaatsen Jeugd 2009-2017. In laatstgenoemd programma zijn in de periode december 2009 - december 2016 zes academische werkplaatsen ontwikkeld. ZonMw beoogde hiermee praktijkgestuurde onderzoeksactiviteiten voor de jeugdsector structureel te versterken en te verankeren, waardoor kennis gegenereerd werd voor de praktijk en beschikbare kennis in de praktijk kon worden toegepast. Binnen elke Academische Werkplaatsen Jeugd (AWJ) is een kennisinfrastructuur ingericht met partnerorganisaties vanuit beleid, onderzoek, opleiding en praktijk.

Het [programma Academische Werkplaatsen Jeugd is in 2017 geëvalueerd](#) door bureau Van de Bunt. Uit deze evaluatie blijkt dat de doelstellingen van het programma in hoge mate zijn gerealiseerd: 'De AWJ's hebben relevante, toepasbare en gedragen kennis en producten voor de jeugdsector opgeleverd. De AWJ's hebben gezamenlijk 31 onderzoeksprojecten afgerond en 15 methodieken ontwikkeld op het gebied van kindermishandeling, cliënt- en gezinsgericht werken, sturen op kwaliteit, forensische zorg, jeugdgezondheidszorg, angst en depressie en op het thema beter samenwerken. Het samenbrengen van beleid, onderzoek, opleiding en praktijk heeft daarin meerwaarde opgeleverd. De academische werkplaats is een krachtig en - gezien hun geografische spreiding - landelijk inzetbaar concept dat structureel kan bijdragen aan de versterking van de jeugdsector.' Belangrijke aandachtspunten zijn volgens deze evaluatie het verspreiden en implementeren van resultaten en het borgen van de samenwerking.

2.3.2 Programmastructuur: commissie en ondersteuning bureau

Overeenkomstig het bestuursreglement en de ZonMw-procedures is in 2015 een programmacommissie ingesteld om inhoudelijk sturing te geven aan het programma. Deze commissie was tevens verantwoordelijk voor het aflopende programma Academische Werkplaatsen Jeugd 2009-2017. Bij de samenstelling van de commissie is rekening gehouden met de volgende criteria: deelname van deskundigen uit de praktijk, onderzoek, opleidingen en gemeentelijk beleid in de jeugdsector, en een vertegenwoordiging van ouders en jongeren. De commissieleden namen deel op persoonlijke titel. De commissie kende verbinding met het ZonMw-programma Effectief werken in de jeugdsector (EWJS) doordat de voorzitter van de AWTJ-commissie tevens lid is van de programmacommissie EWJS.

In de commissie zaten drie waarnemers; vertegenwoordigers van respectievelijk het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). In 2019 sloot een waarnemer vanuit het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) aan.

De taken van de programmacommissie houden in:

- Ten uitvoer brengen van het programma volgens het goedgekeurde programmavoorstel. Hierbij dienen de doelstellingen van het programma, de eenheid en de samenhang binnen het programma te worden bewaakt.
- Uitzetten van oproepen voor het indienen van aanvragen die kunnen bijdragen aan de doelstellingen van het programma.
- Beoordelen van de aanvragen op verschillende criteria conform de doelstellingen van het programma.
- Prioriteren van de aanvragen en ter honorering voorleggen aan het ZonMw-bestuur.
- Signaleren van ontwikkelingen die van belang zijn voor het programma, en waar nodig advies uitbrengen aan het bestuur van ZonMw.
- Bewaken en ondersteunen van de voortgang en evaluatie van de gehonoreerde werkplaatsen op grond van voortgangsrapportages, een site-visit en het eindverslag.

In de periode 2014 – 2019 kwam de commissie AWTJ 18 keer bijeen, wat neerkomt op 3 a 4 keer per jaar. In 2020 zijn nog 3 commissievergaderingen gepland (juli, september, december).

Het programmateam bestaat uit een programmamanager en een programmasecretaris. Daarnaast is er supervisie van een clusterhoofd en ondersteuning vanuit communicatiemedewerkers en clusterassistenten. In de loop van het programma hebben personele wisselingen plaatsgevonden, zowel bij programmamanagers als bij programmasecretarissen en clusterassistenten. Omdat één programmamanager gedurende de gehele periode bij het programma betrokken is, is de continuïteit steeds gewaarborgd. Zie voor een overzicht van de commissieleden, waarnemers en het bureau bijlage 1 'Commissie AWTJ en ZonMw bureau'.

2.4 Extra opdrachten

Gedurende de uitvoering van het programma zijn twee aanvullende opdrachten toegekend. De eerste kwam van het ministerie van SZW, in september 2014. De aanleiding hiervoor was dat de resultaten van het programma Diversiteit in het jeugdbeleid (2008-2012) in praktijk en beleid nog onvoldoende werden benut. Daarom vroeg het ministerie van SZW om binnen het programma AWTJ een subsidiemogelijkheid van € 300.000,- te creëren om binnen elk van de 12 gefinancierde academische werkplaatsen transformatie jeugd inhoudelijke projecten mogelijk te maken die gericht waren op implementatie en borging van de resultaten uit het diversiteitsprogramma.

De tweede aanvullende opdracht kwam van het ministerie van VWS, in september 2015. VWS stelde in totaal € 1.700.000,- aan financiële middelen beschikbaar voor extra activiteiten op de volgende onderwerpen:

1. kwetsbare jongeren: hier ging het om onderzoek onder normaal begaafde jongvolwassenen met een autistische stoornis en stevige gedragsproblematiek.
2. gepaste zorg (voorheen demedicalisering); belangrijke doelstelling van de Jeugdwet, hierbij zochten onderzoek en praktijk samen naar oplossingen gericht op het ontzorgen en bieden van gepaste hulp.
3. integraal werken; er was behoefte aan kennis omtrent het integraal werken en hoe de praktijk oplossingen zoekt voor gesignaleerde problemen.

3 Werkwijze

3.1 Subsidierondes en beoordelingscriteria

Het programma kende in totaal negen subsidierondes, de laatste wordt in het najaar van 2020 opengesteld. Voor het indienen en beoordelen van projectvoorstellen volgde het programma de standaardprocedures van ZonMw. De procedures zijn [te vinden](#) op de website van ZonMw. Naast de standaard ZonMw relevantie en kwaliteitscriteria, zijn er bij elke subsidieronde specifieke relevantiecriteria benoemd in de subsidieoproepen.

Twee subsidieoproepen waren 'open'; een openbare oproep waar iedereen gehoor aan kan geven. De overige waren gerichte oproepen waarbij ZonMw een beperkt aantal partijen benaderde met de vraag een projectidee of een subsidieoproep in te dienen. Bij twee rondes moest vooraf een projectidee worden ingediend. Dit geeft een beknopte beschrijving van het project. Bij subsidieoproepen met een projectideefase, beoordeelt de programmacommissie het projectidee vooral op relevantie voor het programma en globaal op kwaliteit. Bij een positieve beoordeling nodigt ZonMw de indiener uit een gedetailleerde subsidieaanvraag op te stellen en in te dienen. Bij een negatief oordeel ontraadt ZonMw de indiening van een subsidieaanvraag.

3.1.1 2014 – Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd, variant 1 en 2. Budget: € 4.400.000,-

De eerste subsidieronde van het programma vond plaats in het najaar van 2014. In de oproep werd gevraagd naar projectideeën voor het inrichten van een academische werkplaats die de transformatie jeugd ondersteunt, uitgaande van de vijf transformatiedoelen. Deze academische werkplaatsen transformatie jeugd moesten in elk geval aandacht besteden aan de volgende punten:

- deelname van organisaties vanuit praktijk, beleid, onderzoek en onderwijs. Deze organisaties werken in een kennisinfrastructuur samen, met structurele inbreng van ouders en jongeren,
- de resultaten moeten antwoord geven op vraagstukken van gemeenten en praktijkorganisaties op regionaal niveau,
- de resultaten (kennisproducten) dienen gemeenten, professionals en praktijkorganisaties te ondersteunen bij hun taken in het jeugdveld,
- de ontstane kennis en resultaten moeten via het onderwijs aan (toekomstig) professionals worden doorgeleid.

Hierbij lag de nadruk op de toepassing, vertaling en doorontwikkeling van bestaande kennis. Academische werkplaatsen transformatie jeugd vertalen (bestaande) kennis naar voor de praktijk en het beleid toepasbare en kwalitatief hoogwaardige kennisproducten als adviezen, interventies, methodieken en handleidingen om de vernieuwing van het jeugdstelsel te realiseren. Een academische werkplaats transformatie jeugd draagt zorg voor gebruik van kennis en resultaten door verspreiding, implementatie en inbedding in praktijk, beleid en onderwijs.

Deze ronde bevatte twee varianten. In de eerste variant konden de dertien reeds eerder door ZonMw gefinancierde academische werkplaatsen jeugd aanspraak maken op subsidiemogelijkheden voor een inhoudelijk project (€ 2.400.000 in totaal, maximaal € 300.000,- per werkplaats).

In de tweede variant konden nieuwe samenwerkingsverbanden die zich in een academische werkplaats verenigden aanspraak maken op subsidiemogelijkheden voor zowel inhoudelijke projecten (maximaal € 300.000,- per werkplaats) als voor ondersteuning van de kennisinfrastructuur (maximaal € 200.000,- per werkplaats). In totaal gaat het hier om € 2.000.000. Voor deze verbanden diende er al wel een basis te zijn in de samenwerking tussen praktijk, beleid, onderzoek en onderwijs in het jeugdveld

Voor alle werkplaatsen waren eigen bijdragen een vereiste. De partijen van de academische werkplaats transformatie jeugd dienden het aangevraagde bedrag aan te vullen met eigen middelen. Dit kon bestaan uit expertise, tijd en financiële middelen. Twintig procent van het budget moest gereserveerd worden voor verspreiding en implementatie. De beoogde startdatum van de academische werkplaatsen transformatie jeugd was uiterlijk 1 december 2015, met een looptijd van

vier jaar. In de oproep werd nadrukkelijk aan een praktijkorganisatie gevraagd om de rol van hoofdaanvrager en bestuurlijk verantwoordelijke op zich te nemen.

Doorlooptijd

Variant 1 was een subsidieoproep op uitnodiging, variant 2 was een open ronde. De doorlooptijd van het honoreringsproces van beide oproepen was maximaal 15 maanden: openstellen projectidee 16 oktober 2014; deadline indienen projectidee 16 december 2014; ontvangst advies ZonMw 23 februari 2015; deadline indienen subsidieaanvraag 28 april 2015; ontvangst commentaar referenten 22 mei 2015; deadline indienen wederhoor 8 juni 2015; besluit 15 juli 2015. De uiterlijke startdatum was 1 december 2015.

Projectideeën

In totaal zijn 21 projectideeën ingediend, 11 in variant 1 en 10 in variant 2. Belangrijke vereisten bij het indienen van een aanvraag waren een samenwerkingsovereenkomst en een beknopte uiteenzetting van het inhoudelijke project. In de samenwerkingsovereenkomst moest een gelijkwaardige samenwerking blijken tussen gemeenten en praktijkorganisaties uit het jeugdveld en partijen uit onderzoek en opleidingen, met daarbij ook een structurele inbreng van ouders en jongeren.

Alle 21 projectideeën zijn door een – speciaal voor het programma ingestelde - werkgroep 'Participatie en Diversiteit' beoordeeld. Zij toetsten de aanvragen op [diversiteit](#): was er voldoende inzicht in en werd er voldoende rekening gehouden met verschillen tussen kinderen, jongeren en ouders? Verschillen in leeftijd, geslacht, maar ook in sociaalculturele achtergrond. Uitgangspunt hierbij was dat de resultaten ten goede diende te komen aan de diverse subgroepen in de samenleving. En de werkgroep toetste de plannen op [participatie](#): ouders en jongeren dienden betrokken te zijn in alle fasen van de werkplaats, van oprichting en planvorming tot uitvoering, en in alle gremia, van stuurgroep tot projectgroep. Afspraken over participatie van jongeren en ouders moesten formeel zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.

Deze werkgroep heeft voor ieder projectidee een advies opgesteld op de punten participatie en diversiteit. De commissie heeft deze punten vervolgens meegenomen in haar beoordeling van de projectideeën, en deze ook als aanwijzing in de brieven aan de indieners opgenomen.

De projectideeën zijn door de commissie op relevantie beoordeeld op basis van 1) de samenwerking tussen beleid, praktijk, onderzoek en opleiding, 2) de uitwerking van participatie van ouders en jongeren, 3) de uitwerking van diversiteit en 4) de opgenomen inhoudelijke doelstellingen en de aansluiting daarvan op één of meerdere transformatiedoelen. Het projectidee is daarnaast globaal op kwaliteit getoetst. Bij variant 1 kregen 8 projectideeën een positief advies, bij variant 2 waren dit er 6.

Subsidieaanvragen

ZonMw ontving 9 subsidieaanvragen in variant 1 en 6 subsidieaanvragen in variant 2. Eén aanvrager heeft een subsidieaanvraag ingediend tegen een negatief advies over het projectidee in. In de subsidieaanvragen zijn de inhoudelijke projecten volgens een door ZonMw aangeleverd format verder uitgewerkt.

Per subsidieaanvraag hebben 3 referenten op kwaliteit een beoordeling gegeven. Deze referenten zijn vertegenwoordigers van gemeenten in dit veld (wethouders, beleidsmedewerkers jeugd), deskundigen op het gebied van samenwerkingsverbanden, deskundigen op het gebied van diversiteit en participatie, en vertegenwoordigers van praktijk en onderzoek uit het jeugdveld.

De subsidieaanvragen zijn door de commissie op relevantie beoordeeld op basis van 1) de samenwerking tussen beleid, praktijk, onderzoek en opleiding, 2) de uitwerking van participatie van ouders en jongeren, 3) de uitwerking van diversiteit en 4) de opgenomen inhoudelijke doelstellingen en de aansluiting daarvan op één of meerdere transformatiedoelen. De aanvragen zijn daarnaast getoetst – op basis van de referentenoordelen en het schriftelijke wederhoor van de indieners daarop - op de kwaliteit van de plannen van aanpak van de inhoudelijke projecten. Bij de beoordeling van de aanvragen is daarnaast de hoogte van de eigen bijdrage en/of cofinanciering meegewogen. Deze bijdragen zijn mede een indicatie voor een duurzaam samenwerkingsverband, en implementatie en borging van de resultaten.

De indieners zijn uitgenodigd om hun voorstel toe te lichten in een presentatie aan de programmacommissie in maximaal 15 minuten, met aansluitend een vraaggesprek en aanvullend

wederhoor. In de presentatie is gevraagd de nadruk op de samenwerking te leggen en de wederzijdse wisselwerking tussen praktijk, beleid, onderzoek en opleiding toe te lichten.

Toekenning

De subsidiemiddelen zijn toegekend aan negen aanvragen binnen variant 1. Drie aanvragen kregen het oordeel: 'zeer relevant - goed', één aanvraag het oordeel 'relevant - goed' en vier aanvragen het oordeel 'relevant - voldoende'. Eén aanvraag ontving een voorgenomen besluit met daarbij het verzoek om een aangepast plan in te dienen op het gebied van participatie van jongeren en hun ouders. Uiteindelijk is dit project gehonoreerd met het eindoordeel 'relevant - voldoende'. In totaal zijn drie aanvragen binnen variant 2 gehonoreerd; twee aanvragen kregen het oordeel 'zeer relevant - voldoende' en één aanvraag het oordeel 'relevant - voldoende'.

Bij zes van de in totaal twaalf gehonoreerde projecten is een praktijkinstelling (GGD, Jeugdhulp) de bestuurlijk verantwoordelijke, bij vijf projecten is dit een universiteit of kennisinstelling en bij één project is een gemeente de bestuurlijk verantwoordelijke.

3.1.2 2015 - Interculturele kwaliteit/cultuursensitiviteit. Budget: € 300.000,-

Het ministerie van SZW heeft het budget van het programma AWTJ in september 2014 aangevuld met € 300.000,- voor het thema interculturele kwaliteit/cultuursensitiviteit. ZonMw nodigde hiertoe de hoofdaanvragers van de in 2015 gehonoreerde academische werkplaatsen transformatie jeugd uit tot het indienen van een subsidieaanvraag voor een aanvullende toekenning voor een inhoudelijk project gericht op verbetering van de interculturele kwaliteit/cultuursensitiviteit in de werkwijzen van professionals in de jeugdhulp. Projecten moesten zich richten op de implementatie, inbedding en bestendiging van de resultaten uit het ZonMw-programma Diversiteit in het jeugdbeleid (2008-2012) en/of op de resultaten op bovengenoemd thema uit het programma Academische Werkplaatsen Jeugd. Dit laatste betreft bestaande kennisproducten (zoals een advies, interventie, protocol, training of onderwijsmodule) voor praktijk, opleiding en beleid, op het gebied van interculturele kwaliteit. Per project kon maximaal € 100.000,- aangevraagd worden, met een looptijd van maximaal 24 maanden. Eigen bijdragen en/of cofinanciering was een pré.

Doorlooptijd

De subsidieoproep was op uitnodiging en kende geen projectidee fase. De doorlooptijd van het honoreringsproces bedroeg maximaal 8 maanden: Openstellen oproep 1 oktober 2015 - Deadline indienen subsidieaanvraag 3 december 2015 - Ontvangst commentaar referenten Donderdag 31 december 2016 - Deadline indienen wederhoor 14 januari 2016 - Besluit 3 maart 2016 - Uiterlijke startdatum 1 juni 2016.

Subsidieaanvragen

ZonMw ontving drie subsidieaanvragen. De subsidieaanvragen zijn op relevantie beoordeeld op basis van 1) de samenwerking tussen twee of meerdere werkplaatsen, 2) de vertegenwoordiging van de relevante uitvoerende organisaties binnen de projectgroep, 3) de uitwerking van participatie van (vertegenwoordigers) van migrantenouders en -jongeren, 4) van diversiteit en 5) van de beoogde inhoudelijke doelstellingen. De aanvraag is daarnaast - op basis van de referentenoordelen en het schriftelijke wederhoor van de indieners daarop - op kwaliteit van het plan van aanpak getoetst.

Toekenning

De subsidiemiddelen zijn toegekend aan twee aanvragen, beide kregen het oordeel 'relevant - voldoende'.

3.1.4 2016 - Academische Werkplaats ADHD en Druk gedrag. Budget: €500.000,-

Deze oproep voor een nieuw samenwerkingsverband dat zich verenigde als academische werkplaats ADHD en druk gedrag is gefinancierd uit de toekenning van aanvullende middelen vanuit VWS in september 2015. Deze oproep kwam inhoudelijk voort uit het standpunt van VWS op de adviezen van de Gezondheidsraad 'ADHD: medicatie en maatschappij', Participatie van jongeren met psychische problemen en het bestuurlijk akkoord Plan van Aanpak Gepaste Zorg (2015). Uitgangspunt hiervan was dat ouders, onderwijs en zorg de handen ineen moesten slaan en intensief moesten

samenwerken om onder meer het gepast gebruik van medicatie te verbeteren, en over- en onder diagnostiek van kinderen met ADHD tegen te gaan. Hierbij moest de focus liggen op wat een kind kan, in plaats van wat een kind heeft. Ook moest de aandacht gericht zijn op meer gepaste zorg voor kinderen met druk, impulsief gedrag of aandachtsproblemen.

In de academische werkplaats ADHD en druk gedrag dienden praktijk, wetenschap, opleidingen en beleid (met expertise op het gebied van ondersteuning en/of hulp aan kinderen met ADHD en druk gedrag en hun ouders) in een kennisinfrastructuur samen te werken, met een structurele inbreng van deze ouders en jongeren. De nadruk diende te liggen op de bundeling, toepassing, vertaling en doorontwikkeling van bestaande kennis met een landelijke impact.

De werkplaats moest zich richten op:

1. gepaste ondersteuning/(jeugd)hulp/zorg aan kinderen met ADHD en hun gezinnen, en
2. het bevorderen van een opvoedklimaat in buurt, gezin, scholen en vrijetijdsvoorzieningen waar ook drukke kinderen (zonder diagnose ADHD) gedijen, en de ondersteuning van ouders en andere (mede)opvoeders (zoals leerkrachten) in de omgang met kinderen met druk gedrag in de gewone leef- en opvoedomgeving.

De academische werkplaats ADHD en druk gedrag diende – aansluitend op de uitgangspunten van het Plan van Aanpak Gepaste Zorg (2015)- gemeenten te helpen om maatwerk te leveren en verbinding te leggen tussen jeugdhulp met zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, sport en veiligheid.

ZonMw beoogde in deze ronde een samenwerkingsverband te financieren met een landelijk bereik. Aanvragers die voornemens waren om een subsidieaanvraag in te dienen, dienden dit vooraf kenbaar te maken. Dit bood ZonMw de mogelijkheid om meerdere partijen die hun interesse kenbaar maken te verzoeken om gezamenlijk één subsidieaanvraag in te dienen.

Er was in totaal €500.000,- beschikbaar voor de financiering van 1 werkplaats, waarvan €300.000,- voor de financiering van inhoudelijke projecten en maximaal €200.000 voor de financiering van de kennisinfrastructuur. Eigen bijdragen waren een vereiste. De partijen van de academische werkplaats ADHD en druk gedrag dienden het aangevraagde bedrag aan te vullen met eigen middelen. Dit kon bestaan uit expertise, tijd en financiële middelen.

Doorlooptijd

Dit was een open subsidieoproep, zonder projectidee fase. De doorlooptijd van het honoreringsproces was maximaal 9 maanden: Openstellen oproep: 4 maart 2016 - Kenbaar maken voornemen indienen 30 maart 2016 - Deadline indienen subsidieaanvraag 17 mei 2016 - Ontvangst commentaar referenten 13 juni 2016 - Deadline indienen wederhoor 27 juni 2016 - Presentatie en mondeling wederhoor 13 september 2016 - Besluit 1 oktober 2016 - Uiterlijke startdatum 1 december 2016

Subsidieaanvragen

ZonMw ontving van twee partijen het voornemen om een subsidieaanvraag in te dienen. ZonMw heeft deze partijen verzocht om te verkennen of zij gezamenlijk één aanvraag konden indienen. Dat is gebeurd en deze gezamenlijke subsidieaanvraag is vervolgens op relevantie beoordeeld op basis van: 1) inhoudelijke doelstellingen 2) de samenwerking tussen praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen, 3) de uitwerking van participatie van ouders en jongeren, 4) diversiteit. De subsidieaanvraag is daarnaast op kwaliteit beoordeeld op basis van de in de projectvoorstellen uitwerking van de inhoudelijke doelstellingen in concrete plannen van aanpak.

Toekenning

De subsidiemiddelen zijn toegekend aan deze ene aanvraag. Deze aanvraag ontving een voorgenomen besluit waarin een aantal voorwaarden voor honorering zijn genoemd. Uiteindelijk is de aanvraag gehonoreerd op basis van de eendoordelen 'relevant, voldoende'.

3.1.5 2016 - Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein. Budget: €1.000.000,-

Deze oproep kwam voort uit de toekenning van aanvullende middelen vanuit VWS in september 2015. ZonMw nodigde hiervoor de hoofdaanvragers van de 12 in 2015 gehonoreerde AWTJ's uit om een subsidieaanvraag in te dienen voor een driejarig inhoudelijk project.

Projecten dienden gemeenten met kennis te ondersteunen bij hun beleid om de (vroeg)herkenning, aansluiting en ondersteuning van jongeren en jongvolwassenen met psychische problemen te verbeteren ter bevordering van hun participatie aan de maatschappij (sociaal, school, werk, wonen) door integraal werken op lokaal niveau. De nadruk ligt op de toepassing, vertaling en doorontwikkeling van bestaande kennis, mét inbreng van deze jongeren zelf.

Het maximaal aan te vragen bedrag was €200.000,- voor projecten die in samenwerking met een Werkplaats Sociaal Domein of een andere relevante regionale kennisinfrastructuur met focus op sociaal domein worden uitgevoerd. Indien er geen samenwerking was met een Werkplaats Sociaal Domein of een andere relevante regionale kennisinfrastructuur met focus op het sociale domein was het bedrag maximaal €100.000,-. De maximale looptijd was 36 maanden. Er zijn geen eisen gesteld aan eigen bijdragen/cofinanciering vanuit partners.

Doorlooptijd

De subsidieoproep was op uitnodiging en kende geen projectidee fase. De doorlooptijd van het honoreringsproces was maximaal 9 maanden: Openstellen oproep 4 maart 2016 - Deadline indienen subsidieaanvraag 17 mei 2016 - Ontvangst commentaar referenten 13 juni 2016 - Deadline indienen wederhoor 27 juni 2016 - Besluit 1 oktober 2016 - Uiterlijke startdatum 1 december 2016.

Bijeenkomst

ZonMw organiseerde op 4 april 2016 een bijeenkomst voor coördinatoren van de AWTJ's en de Werkplaatsen Sociaal Domein (WSD) naar aanleiding van de oproep Integraal werken/ jongeren met psychische problematiek. De oproep werd hier toegelicht, en de deelnemers konden nader kennismaken met de doelgroep (door een presentatie van o.a. de NJR) en de Werkplaatsen Sociaal Domein. Onder leiding van de VNG zijn vervolgens inhoudelijke verbindingen op thema tussen de werkplaatsen verkend.

Subsidieaanvragen

ZonMw ontving tien subsidieaanvragen, alle vanuit een samenwerking met een Werkplaats Sociaal Domein of andere relevante regionale kennisinfrastructuur. De subsidieaanvragen zijn op relevantie beoordeeld op basis van 1) inhoudelijke doelstellingen, 2) de samenwerking met een Werkplaats Sociaal Domein of andere relevante kennisinfrastructuur met focus op het sociaal domein en de vormgeving daarvan en 3) de uitwerking van participatie van jongeren en van diversiteit. De aanvraag is daarnaast - op basis van de referentenoordelen en het schriftelijke wederhoor van de indieners daarop - op kwaliteit van het plan van aanpak getoetst.

Toekenning

ZonMw kende subsidie toe aan zeven aanvragen; twee aanvragen kregen het oordeel: 'relevant tot zeer relevant - voldoende', twee aanvragen kregen het oordeel 'relevant - goed' en twee aanvragen het oordeel 'relevant - voldoende'.

Bezwaren

Een aanvrager met een negatief besluit (gebaseerd op het relevantieoordeel: matig en kwaliteitsoordeel: goed) diende een bezwaarschrift in, dat niet gegrond is verklaard. Wel adviseerde de bezwaarschriftencommissie ZonMw om indieners de gelegenheid te geven om ook op het relevantie oordeel een wederhoor te kunnen geven. Het betrof hier een ronde waarbij geen projectideeën zijn ingediend en er dus eerder geen adviezen zijn gegeven over de relevantie en uitwerking tot een subsidieaanvraag. De bezwaarschriftencommissie adviseerde ZonMw om de procedure hierop te bekijken. ZonMw zal de indiener in zo'n geval de mogelijkheid tot een aanvullend wederhoor geven na het oordeel van de commissie over de relevantie.

3.1.6 2017 - Regionale Leernetwerken Jeugd. Budget: € 1.000.000,-

Deze oproep is opgesteld met input van de tussentijdse evaluatie van de werkplaatsen en het programma Academische Werkplaatsen Jeugd (2009-2017). Hieruit kwam naar voren dat de borging van de kennis binnen opleidingen nog extra aandacht nodig had. Met deze subsidie-oproep beoogde ZonMw een impuls te geven aan de uitwisseling tussen opleidingen en praktijk. Ook wilde ZonMw de bestaande kennis van opleidingen beter benutten, met een trekkende rol voor hogescholen die als samenwerkingspartner verbonden zijn aan de academische werkplaatsen transformatie jeugd. Binnen innovatieve samenwerkingsverbanden (leernetwerken) diende een gezamenlijk leerproces in gang gezet te worden, waarbij bestaande kennis (o.a. ontwikkeld binnen de academische werkplaatsen) werd vertaald ten behoeve van structurele toepassing in opleiding en praktijk.

Aanvragen voor een leernetwerk konden door hogescholen worden ingediend die deel uitmaakten van een academische werkplaats transformatie jeugd, en die professionals in het jeugdveld opleiden. De betreffende hogeschool diende als hoofdaanvrager van de subsidieaanvraag op te treden, en dit mede namens de AWTJ te doen. Om samenwerking en (landelijke) impact te stimuleren, was het een pré wanneer meerdere onderwijsinstellingen en praktijkinstellingen gezamenlijk één aanvraag indienden. Dit vergrootte de relevantie van de aanvraag.

Voor deze subsidieronde was in totaal € 1.000.000,- beschikbaar. Per leernetwerk kon maximaal €200.000,- subsidie worden aangevraagd, voor de looptijd van maximaal 18 maanden. Hierbij gold de verplichting dat aanvragers ook zelf investeerden in de (door)ontwikkeling van duurzame leernetwerken. Aanvragers konden maximaal 75% van de totaalbegroting aanvragen bij ZonMw en dienden ten minste 25% van de totaalbegroting zelf te investeren in het leernetwerk.

Doorlooptijd

De subsidieoproep was op uitnodiging en kende een projectidee fase. De doorlooptijd van het honoreringsproces was maximaal 11 maanden: Openstellen oproep 24 oktober 2017 - Deadline indienen projectidee 19 december 2017 - Ontvangst advies commissie In de week van 5 februari 2018 - Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag 10 april 2018 - Ontvangst commentaar referenten In de week van 7 mei 2018 - Deadline indienen wederhoor 21 mei 2018 - Besluit In de week van 9 juli 2018 - Uiterlijke startdatum 3 september 2018.

Projectideeën

In totaal zijn 9 projectideeën ingediend. De programmacommissie beoordeelde de relevantie en (globaal) de kwaliteit van alle projectideeën. De projectideeën zijn op relevantie beoordeeld op basis van 1) doelstellingen leernetwerk, 2) inhoudelijke focus en 3) toepassing en uitwisseling. Zeven projectideeën ontvingen een positief advies.

Subsidieaanvragen

ZonMw ontving 6 uitgewerkte subsidieaanvragen. Eén van de hogescholen trok zich ondanks een positief advies over het projectidee terug vanwege een tekort aan personeel. De subsidieaanvragen zijn op relevantie beoordeeld op basis van 1) doelstellingen leernetwerk, 2) inhoudelijke focus en 3) toepassing en uitwisseling. De aanvraag is daarnaast - op basis van de referentenoordelen en het schriftelijke wederhoor van de indieners daarop - op kwaliteit van het plan van aanpak getoetst.

Toekenning

ZonMw kende de subsidie aan 5 aanvragen toe. Eén aanvraag kreeg het oordeel 'zeer relevant, goed', twee aanvragen het oordeel: 'relevant, goed' en twee aanvragen het oordeel 'relevant, voldoende'.

3.1.7 2019 - Procesbegeleiding en evaluatie leernetwerken jeugd. Budget: €50.000,-

Doel van deze subsidieoproep was het ondersteunen van de 5 regionale leernetwerken jeugd in hun gezamenlijke leerproces en netwerkvorming, en het evalueren van de waarde en opbrengsten van de leernetwerken.

In september 2018 zijn 5 regionale leernetwerken jeugd van start gegaan. Op 15 november 2018 organiseerde ZonMw een startbijeenkomst voor de 5 gehonoreerde projecten. Naast onderlinge

kennismaking was er aandacht voor landelijke uitwisseling van kennis in opleidingen en praktijk, en het proces van gezamenlijk leren. Vanuit de leernetwerken is de wens geuit om regelmatig gezamenlijk kennis en ervaringen uit te wisselen, zowel op inhoud als proces en daarbij te leren van bestaande netwerken. ZonMw wilde de leernetwerken evalueren om zo meer inzicht te krijgen in de waarde van dit soort netwerken, en de bijdrage die ze leveren aan het gezamenlijk leren en kennisbenutting in praktijk en opleidingen. Het maximale budget dat aangevraagd kon worden is 50.000,- euro. De maximale looptijd van het project is 18 maanden.

Doorlooptijd

De subsidieoproep was op uitnodiging en kende geen projectidee fase. De doorlooptijd van het honoreringsproces was 2,5 maand : Openstellen oproep 24-01-2019- Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag 21 februari 2019 - Besluit Week van 4 maart - Uiterlijke startdatum 1 april 2019.

Subsidieaanvragen

ZonMw ontving 1 subsidieaanvraag. De commissie beoordeelde dit voorstel zonder tussenkomst van referenten, conform de ZonMw procedure voor aanvragen tot €50.000,-. De subsidieaanvraag is op relevantie beoordeeld op basis van 1) procesbegeleiding, 2) evaluatie en 3) randvoorwaarden. De aanvraag is daarnaast op kwaliteit van het plan van aanpak getoetst.

Toekenning

ZonMw kende de subsidie toe aan één aanvraag; deze kreeg het oordeel 'relevant – voldoende'.

3.1.8 2019 - Implementatie-impulsen. Budget: € 300.000,-

Deze subsidieoproep was gericht op het implementeren van de projectresultaten voortkomend uit het ZonMw-programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd. ZonMw wilde stimuleren dat deze kennis wordt gebruikt en toegepast in de praktijk. Onder implementeren verstaan we het geven van een stimulans aan de toepassing van de resultaten met aandacht voor borging ervan. Bredere bekendheid geven aan projectresultaten kon hier onderdeel van uitmaken.

De aanvraag diende voort te bouwen op AWTJ projectresultaten die aansloten bij actuele ontwikkelingen in de jeugdsector. Projecten dienden te voorzien in een duidelijke (kennis)behoefte van praktijk en/of beleid. Het implementatieproject moest een duidelijk voordeel voor de doelgroep/gebruikers kennen en een bewezen (meer)waarde hebben. De doelgroep (de gebruiker van kennis) diende centraal te staan in het plan van aanpak.

Er was in totaal maximaal €300.000,- beschikbaar voor deze subsidieronde. Daarvan was €100.000,- specifiek gereserveerd voor projecten gericht op verbetering van de interculturele kwaliteit/cultuursensitiviteit in opleidingen en werkwijzen van professionals in de jeugdsector. Gezamenlijke aanvragen, waarbij de kennis uit meerdere projecten werd geïmplementeerd én meerdere werkplaatsen samenwerkten, scoorden hoger op relevantie. Hiervoor was maximaal €50.000,- per aanvraag beschikbaar. Voor individuele aanvragen, waarbij kennis uit één project werd verder gebracht, was maximaal €20.000,- per aanvraag beschikbaar. Projecten met cofinanciering scoorden hoger op relevantie in de beoordeling.

Doorlooptijd

De subsidieoproep was op uitnodiging en kende geen projectidee fase. De doorlooptijd van het honoreringsproces was 7 maanden : Openstellen oproep 1 augustus 2019 - Deadline indienen subsidieaanvraag 14 november 2019 - Besluit Week van 16 december 2019 - Uiterlijke startdatum 1 maart 2020.

Subsidieaanvragen

ZonMw ontving 7 subsidieaanvragen, 2 gezamenlijke aanvragen en 5 individuele. De commissie beoordeelde dit voorstel zonder tussenkomst van referenten, conform de ZonMw procedure voor aanvragen tot €50.000,-. De subsidieaanvragen zijn op relevantie beoordeeld op basis van 1) doelstelling, 2) voordeel voor de doelgroep, 3) behoefte en bereidheid 'veld', 4) betrokkenheid van partijen. De aanvragen zijn daarnaast op kwaliteit van het plan van aanpak getoetst.

Toekenning

ZonMw kende aan 6 projecten een implementatie-impuls toe. Hiervan waren er 2 gezamenlijk en 4 individueel. Eén van de gezamenlijke aanvragen is gefinancierd vanuit de aanvullende toekenning vanuit SZW budget (zie paragraaf 2.4). Twee aanvragen kregen het oordeel 'relevant, goed' en vier aanvragen het oordeel 'relevant, voldoende'.

3.1.9 2020 – Kennisvouchers. Budget: € 200.000,-

De meeste AWTJ's en projecten binnen het programma zijn inmiddels bijna afgerond. Om meer bekendheid te geven aan de resultaten en ook andere organisaties en gemeenten de gelegenheid te geven om hiermee aan de slag te gaan, is ZonMw voornemens laagdrempelige 'kennisvouchers' van 10.000 euro beschikbaar te stellen. Deze moeten snel en eenvoudig aangevraagd kunnen worden. Naar verwachting kan dit vanaf november 2020.

Met de kennisvouchers kunnen aanvragers (praktijk, beleid, opleidingen) advies en/of training van de werkplaatsen inhuren om de resultaten van één van de AWTJ-projecten te vertalen naar en te implementeren in hun eigen organisatie. Binnen dit adviestraject is ook ruimte voor het delen van de lessen die zijn opgedaan in het proces van samen werken, leren en verbeteren. Het totaalbudget voor vouchers is (onder voorbehoud) 200.000 euro, en er zal per product een maximum worden gesteld aan het aantal toe te kennen vouchers. De details worden nog verder uitgewerkt.

ZonMw heeft eind mei 2020 aan alle coördinatoren en projectleiders gevraagd welke opbrengsten voortkomend uit een AWTJ-project zij bredere bekendheid willen geven en willen aandragen voor de kennisvouchers. Iedere opbrengst wordt kort beschreven: Wat is het, wat levert het op, voor wie is het, en waar kun je meer informatie inwinnen? Naast deze beknopte informatie komt er voor ieder product een inspirerend 'praktijkverhaal'. Waarom werkte deze methode op deze plek en wat is ermee bereikt? En waarom en hoe zou het ook op andere plekken kunnen werken?

ZonMw zal van al het aanbod een aantrekkelijke etalage samenstellen waarmee de beoogde aanvragers (gemeenten, praktijk, opleidingen etc.) snel inzicht krijgen in het aanbod uit de werkplaatsen. Op de Voor de Jeugd Dag van 2 november 2020 wil het ZonMw-programmateam alle opbrengsten presenteren en vanaf die dag kunnen de kennisvouchers worden aangevraagd. De mogelijkheid om kennisvouchers aan te vragen zal ook campagnematig onder de aandacht worden gebracht bij de doelgroepen.

3.2 Monitoring & begeleiding

3.2.1 Monitoring

De programmacommissie en ZonMw monitorden de voortgang van de werkplaatsen en projecten gedurende het AWTJ-programma op verschillende manieren. Het contact tussen coördinatoren (projectleiders/penvoerders van de werkplaatsen) en het ZonMw-programmateam speelde daarin een belangrijke rol. Het programmateam organiseerde de formele monitoring en evaluatie, maar onderhield daarnaast ook goed contact met de coördinatoren. Dit meer informele contact was zowel ondersteunend voor de coördinatoren als informatief voor ZonMw en de programmacommissie.

Schriftelijke voortgangsrapportages

ZonMw heeft de voortgang en resultaten van de gehonoreerde 13 werkplaatsen inclusief de daarbij behorende projecten met behulp van voortgangsverslagen bewaakt, specifiek toegespitst op de werkwijze en doelstellingen van een academische werkplaats. De programmacommissie heeft deze rapportages, die na 1 jaar en na 2,5 jaar zijn ingediend, beoordeeld. De werkgroep Participatie en Diversiteit, in 2014 reeds betrokken bij de beoordeling van de subsidieaanvragen van de werkplaatsen, bracht bij het eerste voortgangsverslag specifiek op de punten participatie en diversiteit advies uit. De commissie heeft deze adviezen vervolgens in haar beoordeling meegenomen. ZonMw communiceerde de bevindingen over de voortgang aan de coördinatoren van de werkplaats, al dan niet in combinatie met aanbevelingen tot aanpassing(en). Iedere werkplaats heeft na afronding een eindverslag ingediend.

De overige projecten zijn op reguliere wijze gemonitord, middels een mid-term voortgangsverslag en een eindverslag. Ook deze verslagen zijn door de programmacommissie beoordeeld.

Site-visits

Bij alle werkplaatsen is gedurende de looptijd één maal een site-visit afgelegd. Dit betekent dat een afvaardiging van de programmacommissie AWTJ (minimaal 1 en maximaal 3) op werkbezoek is gegaan, zodat er uitwisseling plaatsvond tussen de coördinatoren en projectleiders van de werkplaatsen en de commissieleden. De commissie vormde zich zo een beeld over de structuur en het functioneren van de werkplaats.

Verlenging

Elf werkplaatsen hebben een budgetneutrale verlenging gekregen; gemiddeld is de looptijd met 4 tot 6 maanden verlengd. Een werkplaats heeft er 12 maanden langer over gedaan (48 i.p.v. 36 maanden). De meeste werkplaatsen hebben deze tijd benut om projecten goed af te ronden, slotbijeenkomsten te organiseren en bruikbare eindproducten op te leveren. In sommige projecten was meer tijd nodig om de inclusie rond te krijgen of was er sprake van vertraging door zwangerschapsverlof of ziekte van een projectleider. Bij een project is helaas de projectleider plotseling overleden.

Van de overige projecten hebben er 10 vertraging opgelopen. Een belangrijke groep hiervan vormen de leernetwerken, die alle 5 meer tijd nodig hadden om op te starten, dan wel hun werkwijze duurzaam te borgen (gemiddeld 6 maanden). Omdat de evaluatie van de leernetwerken afhankelijk is van de einddata van de leernetwerken, is ook dit project met een paar maanden verlengd. Twee projecten uit de Implementatie-impuls ronde hebben vanwege het corona-virus vertraging opgelopen. Tot slot zijn twee projecten uit de ronde 'Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein' vertraagd. Bij 1 project gaat het om een vertraging van 5 maanden als gevolg van een moeizaam verloop van de studie (plan van aanpak is aangepast). Het andere project is met 6 weken verlengd vanwege ziekte van een projectleider.

Voortijdige beëindiging

Een van de werkplaatsen, de AWTJ Veilig Opgroeien, is begin 2019 voortijdig beëindigd. De werkplaats streefde naar een leeromgeving voor professionals, jongeren en hun ouders. Dit met als doel het creëren van een optimale verbinding tussen preventieve hulp aan gezinnen bij het gewone opgroeien, en zorg voor kinderen en gezinnen die te maken hebben met kindermishandeling en seksueel misbruik. De werkplaats ambieerde daarbij kwaliteitsversterking van deze ondersteuning, hulp en zorg. Bij alle activiteiten lag de nadruk op praktijkgericht onderzoek en intensieve betrokkenheid van het werkveld.

Deze werkplaats is er gedurende de uitvoering onvoldoende in geslaagd om voldoende commitment bij alle partners te realiseren. [In dit artikel](#) wordt nader ingegaan op de verschillende projecten, de opbrengsten en de dilemma's waar de werkplaats mee te maken kreeg. [In dit document](#) zijn de indicatieve lessen opgenomen vanuit de AWTJ Veilig Opgroeien langs drie lijnen: proces, organisatie en inhoud.

3.2.2 Begeleiding

Naast monitoring van de werkplaatsen, heeft het ZonMw-programmateam de werkplaatsen ook begeleid en uitwisseling gestimuleerd. Hieronder volgt een overzicht van activiteiten, bijvoorbeeld op het gebied van het uitdragen van het concept 'werkplaatsen' en het invulling geven aan belangrijke speerpunten van het programma.

Het programmateam speelde een rol in het naar buiten toe uitdragen van het concept van de academische werkplaats, het AWTJ-programma en de individuele werkplaatsen. Het programmateam produceerde bijvoorbeeld bij de start van elke werkplaats een filmpje en een flyer, er zijn bijdragen geleverd aan publicaties in vakbladen voor jeugdprofessionals en gemeenten, er zijn berichten geplaatst in de nieuwsbrieven en op de website van ZonMw Jeugd en er zijn bijdragen geleverd aan symposia en congressen.

Daarnaast stimuleerde het programmateam de werkplaatsen om zelf actief over de werkplaats en de

projecten te communiceren. Zie voor meer communicatie-activiteiten paragraaf 3.3 over de communicatielijnen.

Het stimuleren van participatie van ouders en jongeren, een succesvolle samenwerking binnen de werkplaats, en verspreiding en implementatie van de resultaten zijn drie andere speerpunten geweest van het programmateam. Deze worden hieronder toegelicht.

Participatie van ouders en jongeren

De coördinatoren, projectleiders en ouders en jongeren betrokken bij een werkplaats kregen in 2016 een driedaagse leergang aangeboden over structurele participatie van de doelgroep jongeren en ouders bij de werkplaats en haar projecten (maandag 13 en 27 juni 2016, terugkomdag in februari 2017). De belangrijkste 'eye-openers' en lessen uit deze leergang zijn gebundeld in [deze publicatie](#). Samenvattend was de belangrijkste les dat participatie vraagt om 'jazz': meebewegen, ruimte voor improvisatie, loslaten van de controle, kennis, ervaring en vaardigheid, creativiteit en moed. Op het congres Jeugd in Onderzoek is in 2018 en 2019 het thema Participatie van jongeren en ouders op de agenda gezet; zowel in het plenaire programma als in de vorm van een workshop (Participatie café). Samen met het ZonMw programma 'Effectief werken in de jeugdsector' zijn er jaarlijkse masterclasses 'jongerenparticipatie in onderzoek' georganiseerd, zowel voor onderzoekers als voor ouders en jongeren. In dit kader is ook [een film](#) met aansprekende voorbeelden over jongerenparticipatie in onderzoek gemaakt. Vanuit projecten binnen de werkplaatsen is ook input gegeven voor een ZonMw Special over Participatie.

Samenwerking

ZonMw organiseerde in 2018 (20 maart, 23 april, 28 mei) een intervisie-traject voor de coördinatoren van de werkplaatsen. Doel was door uitwisseling en verdieping de deskundigheid van de coördinatoren op het gebied van samenwerking en regie te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het behalen van de doelstellingen van de werkplaatsen en het programma AWTJ. Daarnaast was er aandacht voor het thema 'implementatie' en verduurzaming van de werkplaats. In de intervisie was voldoende ruimte voor het leren van elkaars vraagstukken en aanpakken.

In 2018 heeft ZonMw financieel bijgedragen aan een onderzoek vanuit het lectoraat Methodologie en Praktijkgericht onderzoek (MPO) van de Hogeschool Utrecht. Op basis van ervaringen van de werkplaats in Utrecht is in 2019 de handreiking '[Geef een impuls aan je academische werkplaats](#)' gepubliceerd voor werkplaatsen met tips om een effectieve en duurzame samenwerking vorm te geven.

Naast een goede samenwerking tussen partners binnen de werkplaatsen, heeft ZonMw zich ook sterk gemaakt voor een groeiende verbinding tussen de AWTJ's en de Werkplaatsen Sociaal Domein. De transformatie vraagt immers om een integrale benadering van vraagstukken in het sociale domein. Door gezamenlijk projecten uit te voeren - gefinancierd vanuit de AWTJ subsidieronde 'Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein' - zijn de expertises en partners van beide werkplaatsen aan elkaar gekoppeld. Zo is kennis vanuit verschillende perspectieven benut en zijn activiteiten op elkaar afgestemd. Door samen te werken, ontstond er een natuurlijke gelegenheid om de resultaten van beide werkplaatsen breder in de regio te verspreiden. Veel van deze samenwerkingen hebben een vervolg gekregen in het nieuwe programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd (2020-2024).

Verspreiding en implementatie

De werkplaatsen en de projecten hebben zelf een belangrijke taak in het verspreiden en implementeren van de opgedane inzichten en resultaten. Uiteraard kunnen de landelijke (kennis)partners zoals het NJi, de VNG en het NCJ hierin adviseren en ondersteunen. Om deze partijen meer met elkaar in contact te brengen heeft ZonMw een aantal bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd waar relevante stakeholders actief bij betrokken zijn. De belangrijkste zijn hieronder beschreven.

In 2015 organiseerde het programmateam de startbijeenkomst van de AWTJ's, waarin de werkplaatsen hun plannen voor de komende jaren presenteerden. Er was in het plenaire programma aandacht voor 'Gemeenten: rol en ambities', 'Kenniscoproductie en succesvol samenwerken', 'De rol

van participatie: ouders en jongeren', en 'De werkplaats werkt! En hoe?' 'met geleerde lessen vanuit de AWJ's. In het middagprogramma waren er deelsessies op de volgende thema's: Generalistisch werken in de wijk, Specialistische jeugdhulp, Eigen kracht ouders en kinderen, Monitoring en informatievoorziening transformatie jeugd, Professionaliseren jeugdteams, Participatie, Diversiteit en Samenwerking binnen werkplaatsen.

Op 8 mei 2017 organiseerden ZonMw en het NJi een dagdeel waar coördinatoren en projectleiders van de werkplaatsen en medewerkers van het NJi elkaar konden ontmoeten en waar inhoudelijke thema's uitgediept konden worden. Dit met als doel om samen uit te wisselen, verbanden te leggen en elkaar beter te kunnen vinden in bijvoorbeeld het opdoen en verspreiden van kennis. De volgende thema's stonden centraal: Basiszorg en Werken in de wijk, Monitoring Transformatie; Vakmanschap en professionalisering; Veilig Opgroeien/ kindermishandeling; Verbinding Jeugdhulp en Onderwijs.

Op 10 januari 2019 organiseerde ZonMw samen met de VNG - vooruitlopend op het programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd 2020-2024 - een bijeenkomst voor werkplaatsen en gemeenten. Hierin zijn de successen en dilemma's in samenwerking tussen beleid, onderzoek en praktijk gedeeld. Met aandacht voor de vraag: wat leveren de werkplaatsen concreet op? Vervolgens is gesproken over de aanbevelingen voor het vervolgprogramma, en hoe de werkplaatsen gemeenten en praktijk nog beter kunnen ondersteunen bij hun kennisvragen en de veranderingopgave in het jeugdveld.

Op 14 mei 2019 organiseerde ZonMw samen met het NJi een projectleidersbijeenkomst waarin de implementatie van kennis centraal stond: *'Implementeren door cocreëren. Wat heb je ontdekt en hoe breng je deze kennis verder?'* Naast de projectleiders van de werkplaatsen en medewerkers van het NJi, waren ook regio-ambassadeurs en ontwikkelaars vanuit het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) van de VNG aanwezig. Er waren concrete workshops waar projectleiders met hun implementatievraagstuk aan de slag konden en tips van experts en andere projectleiders konden krijgen, er was een workshop over *'Cijfers verbinden met beleid'* en een workshop *'Hoe breng je jouw methode, aanpak of interventie een stap verder?'* over de Databank Effectieve Interventies. Tevens waren er speeddatesessies voor de projectleiders onderling, om op thema hun projecten te verbinden en de mogelijkheid te verkennen om gezamenlijk een implementatie-impuls in te dienen. Hierbij waren de volgende thema's geformuleerd: 1) basisondersteuning en preventie, 2) passende hulp, 3) onderwijs en jeugdhulp verbinden, 4) professionalisering (reflectie- en dialoogtools), 5) gemeenten (monitoring & sturingsinformatie, organiseren van toegang).

Tot slot is er geïnvesteerd in een stevigere relatie met het NJi door een zogenaamd ambassadeurstraject te starten. Vanuit het NJi zijn voor iedere werkplaats contactpersonen benoemd, om verbinding met de werkplaats te leggen. Deze verbinding kreeg in 2017 al vorm, maar is in 2019 verstevigd, o.a. door een concrete beschrijving te maken van het aanbod en de opdracht van de ambassadeurs. Afhankelijk van de context en de behoefte van de werkplaatsen, kan het NJi via haar ambassadeurs helpen bij:

1. Objectiveren: dankzij de onafhankelijke positie van het NJi kunnen ambassadeurs helpen bewaken dat verschillende thema's, belangen en perspectieven voldoende gezien en gehoord worden. Het NJi denkt mee over samenwerking aan de doelen die verschillende belangen overstijgen.
2. Verbreden: het NJi heeft een breed landelijk netwerk over het hele jeugdveld. Dit kunnen ze aanspreken voor de passende verbindingen met de werkplaats.
3. Meehelpen thema's en belangen van de werkplaats te agenderen op plekken waar het passend en helpend is, bijvoorbeeld bij gemeentes, andere regio's of bij de beroepsbranches.
4. Toeleiden van kennis naar de werkplaats, meehelpen bij het creëren van een lerende omgeving en het stimuleren van de lerende beweging zoals het NJi dat doet in het kader van Samen Lerend Doen Wat Werkt (SLDWW).
5. Borgen van de opbrengsten binnen haar kenniscollectie, verbinden aan bovenregionale en/of landelijke projecten en beschikbaar maken aan breder publiek.

Op basis hiervan is onderstaande beschrijving gemaakt van de opdracht aan de ambassadeurs:

- Investeren in een goede werkrelatie met de coördinator en in verbinding zijn met de werkplaats;
- Beschikbaar zijn als sparringpartner voor de coördinator en naar behoefte bijdragen aan de activiteiten zoals hieronder beschreven;

- Ophalen van kennis over de relevante thema's en processen in de regio's;
- Deze terugkoppelen binnen het NJi, helpen bij interpreteren, verrijken en borgen;
- Daarmee bijdragen aan het laden en ontwikkelen van het Samen Lerend Doen Wat Werkt (SLDWW);
- Signaleren van kansen en mogelijkheden om de regionale kennis te verbinden met landelijke ontwikkelingen en andere (leer)trajecten van het NJi.

Uitwisselingsbijeenkomsten coördinatoren en projectleiders

Tot slot organiseerde het programmateam jaarlijkse uitwisselingsbijeenkomsten tussen de coördinatoren van de werkplaatsen onderling.

Voor de projectleiders van de leernetwerken zijn in de periode 2018-2020 vijf gezamenlijke projectleidersbijeenkomsten georganiseerd. Doel van deze bijeenkomsten was uitwisseling en de verbinding tussen de leernetwerken te stimuleren en oog te houden voor de landelijke inbedding van kennis.

Ook voor de 7 projecten vanuit de ronde 'Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein' is in 2018 een projectleidersbijeenkomst georganiseerd waarbij partners vanuit het programma 'Integraal werken in de wijk (IWW)' en het NJi een actieve bijdrage hebben geleverd. Doel van de bijeenkomst was tweeledig; aan de ene kant een reflectie op integraal werken en aan de andere kant onderlinge uitwisseling tussen de projecten, met aandacht voor het verder verspreiden van de opgedane kennis onder gemeenten.

3.3 Communicatielij

Het programma AWTJ heeft in haar doelstellingen het opzetten van een communicatielij opgenomen om op landelijke niveau kennis en resultaten te verspreiden richting gemeenten. Hiertoe is de communicatielij 'Kennis jeugd voor gemeenten' ingericht waarmee gemeenten kennis kunnen nemen van ZonMw-programmaresultaten jeugd die de transformatie ondersteunen. Doel was om gemeenten met kennis en best practices te inspireren in hun jeugdbeleid. Onderstaande activiteiten hebben concreet bijgedragen aan dit doel. Denk aan publicaties, faciliteren bij bijeenkomsten, mensen bij elkaar brengen en creëren van een digitale community.

Ter voorbereiding op de communicatielij is een reeks 'best practices' voor gemeenten opgezet. Deze publicaties geven een beeld van hoe kennis benut wordt door gemeenten en welke rol gemeenten in de werkplaats kunnen innemen, www.zonmw.nl/kennisjeugdvoorgemeenten.

Werkgroep 'Kennis jeugd voor gemeenten'

ZonMw heeft samen met de werkgroep '*Kennis jeugd voor gemeenten* (2 bijeenkomsten op 30-11-2015 en 25-01-2016)', en in afstemming met het ministerie van VWS en de VNG, een plan van aanpak voor de communicatielij ontwikkeld. In afstemming met coördinatoren van de werkplaatsen en NJi en VNG is dit plan verder vorm gegeven.

Kern van dit plan van aanpak was thematische bundeling van alle binnen ZonMw ontwikkelde en voor beleid relevante kennis rondom de transformatie jeugd. Om de impact van communicatie-uitingen van de werkplaatsen te vergroten, is een campagneplan uitgewerkt, waar werkplaatsen via een centraal kanaal communiceren. Met gebruik van social media is hier ook de aandacht op gevestigd. Daarnaast werden door de AWTJ's georganiseerde (regionale) bijeenkomsten ondersteund met communicatiemiddelen en met inhoudelijke expertise om gemeenten sterker te betrekken en bereiken. In 2017 is gestart met een tweetal bijeenkomsten die hieronder worden toegelicht.

Symposium Academische Werkplaats Jeugd in Twente

Op 9 maart 2017 organiseerde de Academische Werkplaats Jeugd in Twente een symposium met als thema 'Kwetsbare kinderen; samen sterk in onderzoek en praktijk'. [Deze ZonMw brochure](#) doet verslag van het symposium en geeft veel achtergrondinformatie die relevant is voor de transformatie van de jeugdsector.

Roadshow Samen op School

Op 14 september 2017 organiseerde de Academische Werkplaats Samen op School een roadshow langs drie scholen waar intensief wordt samengewerkt met de jeugdhulp. [Deze ZonMw brochure](#) doet verslag van de dag en geeft achtergrondinformatie over de academische werkplaats en de verschillende onderzoeksprojecten.

Communicatiebureau EMMA

Met de ervaring die bij deze bijeenkomsten is opgedaan, is bekeken hoe de andere werkplaatsen konden worden ondersteund. Besloten is om voor de uitwerking en uitvoering van het eerder opgestelde plan communicatiebureau EMMA in te zetten. Dit bureau is in februari 2018 met deze opdracht gestart. EMMA concludeerde dat een deel van de impliciete kennis eerst meer expliciet gemaakt moest worden alvorens de campagne gericht op gemeenten kon worden ingezet. EMMA communicatie heeft zich vooral gericht op het ondersteunen en faciliteren van de communicatie experts binnen de werkplaatsen.

Op 19 april 2018 organiseerde ZonMw samen met EMMA een bijeenkomst met alle communicatiecontactpersonen van de academische werkplaatsen. In deze bijeenkomst kregen de werkplaatsen te horen hoe en waarin ze op het gebied van communicatie ondersteund kunnen worden. En is besproken hoe gezamenlijk op te trekken in de communicatie en het bereiken van gemeenten met kennis. Er is geïnventariseerd waar hun behoefte ligt en welke communicatieactiviteiten ze al zelf in gedachten hadden. De aanwezige werkplaatsen zijn door de bijeenkomst enthousiast geworden om aan communicatie te gaan werken. Zie voor een korte impressie een [nieuwsbericht van AWTJ Samen op School](#).

Op 13 september 2018 is een tweede bijeenkomst georganiseerd met alle communicatiecontactpersonen. Tijdens die bijeenkomst is een overzicht gegeven van wat er tussen april en september aan communicatieproducten is gemaakt (vlog, praktijkverhaal, website en infographic). Er is gesproken over hoe gezamenlijk naar buiten te treden en elkaar te informeren. Hiervoor is een communicatiekalender gemaakt. Tijdens de bijeenkomst is een Workshop 'Infographic met Infogram maken' gegeven, en een workshop 'Hoe schrijf ik een informatieve tekst'. Tot slot is een online toolkit voor de AWTJ's samengesteld. Deze geeft handvatten om met kennisdeling aan de slag te gaan. In de toolkit staan onder andere een handleiding voor kennisdeling; het maken van een vlog; het gebruik van social media; het schrijven van een informatieve tekst en een praktijkverhaal. In totaal zijn door de werkplaatsen 14 [infographics](#), 22 [vlogs](#) en 10 [praktijkverhalen](#) gepubliceerd.

Website en twitter

De dertien academische werkplaatsen jeugd en ZonMw lanceerden op 24 september 2018 de website www.werkplaatsenjeugd.nl. Opgedane kennis is zo voor iedereen beschikbaar, zodat alle gemeenten hiervan kunnen profiteren. Van uitgebreide onderzoeken, tot praktische tools en infographics. Van goede voorbeelden in de jeugdhulp, tot vlogs en praktijkverhalen uit de werkplaatsen. In het afgelopen jaar mei 2019 tot mei 2020 werd de website [werkplaatsenjeugd.nl](http://www.werkplaatsenjeugd.nl) 21.000 keer bezocht. Per maand zijn dat gemiddeld 1750 bezoekers. Het betreft 1250 unieke bezoekers, de rest is herhalingsbezoek. De werkplaatsen zijn sinds augustus 2018 actief op twitter [@WPJeugd](https://twitter.com/WPJeugd) (momenteel 172 volgers). Ook worden er regelmatig berichten geplaatst op de ZonMw LinkedIn Jeugd (3898 abonnees) en in de Nieuwsbrief Jeugd (7.629 abonnees).

Praktijkvoorbeeldenparade Sociaal Domein

Samen met de VNG en de Werkplaatsen Sociaal Domein organiseerde ZonMw drie keer de zogeheten PraktijkVoorbeeldenParade, respectievelijk op 24 september 2018 (Rotterdam), 1 oktober 2018 (Eindhoven) en 8 oktober 2018 (Zwolle). In drie regionale bijeenkomsten lieten gemeenten en hun maatschappelijke partners zien wat zij bereikt hebben op het gebied van de transformatie in het sociaal domein. Deelnemers kregen inzicht in succesvolle innovaties, hoe die zijn waargemaakt en wat inwoners van deze inspanningen merken.

De werkplaatsen profileerden zich op deze bijeenkomst door een gezamenlijke stand en het verzorgen van enkele deelsessies. De stand is duidelijk herkenbaar door een banner, algemene folder en het gezamenlijke logo. Lees meer in [dit verslag](#) (werkplaatsen presenteren zich in het filmpje 'Impressie in 136 seconden').

Wethoudersbijeenkomst AW SAMEN

Op dinsdag 16 oktober 2018 organiseerde de werkplaats SAMEN een bijeenkomst voor wethouders en beleidsmedewerkers met zorg voor jeugd in hun portefeuille, in de regio's Hollands Midden, Holland Rijnland en Haaglanden. De bijeenkomst heeft bijgedragen aan meer kennis over wat SAMEN kan betekenen voor gemeenten. Er zijn vervolgesprekken gepland om per regio de samenwerking tussen gemeenten en SAMEN verder te verkennen. ZonMw heeft bijgedragen aan de opzet, inhoud, vormgeving en communicatie over deze bijeenkomst, o.a. door een filmpje ervan te faciliteren. Zie ook dit nieuwsbericht.

Voor de Jeugd Dag

Tijdens de Voor de Jeugd Dag op 5 november 2018 en 7 oktober 2019 was er een gezamenlijke AWTJ stand die vanuit verschillende werkplaatsen is bemenst. De werkplaatsen waren goed vertegenwoordigd door coördinatoren en projectleiders van verschillende werkplaatsen.

Publicatie AW Risicojeugd

Op 20 juni 2019 presenteerde de Academische Werkplaats Risicojeugd tijdens een site-visit de resultaten van een aantal projecten. Deze [ZonMw-publicatie](#) geeft een impressie van de bijeenkomst en bevat interviews met de sprekers.

Kwalitatief onderzoek gemeenten

In het voorjaar van 2019 heeft ZonMw een enquête gehouden onder gemeenten, met als doel de informatiebehoefte op het gebied van jeugdhulp van gemeenten in kaart te brengen. Dit leverde 36 ingevulde vragenlijsten op, afkomstig van mensen werkzaam bij een twintigtal Nederlandse gemeenten.

Analyse van de antwoorden leverde een overzicht op van de rol die gemeenten voor zichzelf zien weggelegd binnen de jeugdsector en van de informatie op jeugdgebied waar zij behoefte aan hebben. Gemeenten zien voor zichzelf een rol in het ontwikkelen van kennis. Zij moeten hier nauw bij betrokken zijn, ze zien voor zichzelf een actieve taak. Daarnaast wordt ook de rol van financier genoemd. Kennisinstituten kunnen een belangrijke bijdrage leveren door informatie uit wetenschappelijk onderzoek te bundelen en deze op een dusdanige manier aan beleidsmedewerkers te presenteren dat zij deze op een efficiënte manier kunnen toepassen en vertalen naar hun eigen gemeente. Gemeenten worden bij voorkeur geïnformeerd over de jeugdhulp via regionale bijeenkomsten, een nieuwsbrief en via websites.

Naar aanleiding van de reacties vroeg ZonMw het communicatiebureau EMMA een verdiepende analyse uit te voeren op een tweetal vragen: welke kennis willen gemeenten gebundeld hebben en welke rol hebben de werkplaatsen hierin? En hoe ziet de ideale regionale bijeenkomst er volgens u uit?

EMMA heeft deze vragen middels een telefonisch interview voorgelegd aan 6 gemeenten. De bevindingen heeft zij op 4 maart 2020 aan ZonMw gerapporteerd. Hierin komt onder andere naar voren dat deze gemeenten behoefte hebben aan praktijkkennis en op zoek zijn naar handvatten die hen helpen (praktijk)kennis uit andere regio's te vertalen naar en toe te passen in de eigen context. De zes respondenten delen verder concrete tips om regionale bijeenkomsten succesvol en inspirerend in te richten. De antwoorden, voorbeelden en tips van de respondenten zijn waardevol in de afrondende fase en vervolgfase van het programma. Ze onderstrepen het doel van de kennisvouchers (zie paragraaf 3.1), kunnen helpen bij het vormgeven hiervan en zijn een inspiratie voor het organiseren van de startbijeenkomst voor het programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd.

Afstemming communicatie met het NJi, VNG en de Voor de Jeugd

Naast afstemming met de NJi-ambassadeurs (zie paragraaf 3.2), is er 2 x per jaar overleg met verschillende instituten (Nederlands Jeugdinstituut, Vereniging Nederlandse Gemeenten & Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie) op het gebied van jeugd en de doelgroep gemeenten. Met het NJi is er op regelmatige basis overleg, waarin ook de verbinding met de werkplaatsen aan bod komt. Het NJi neemt berichten vanuit de werkplaatsen op in hun nieuwsbrief jeugd en kennis vindt zijn weg naar de themadossiers. Daarnaast is er een goede verbinding gelegd met www.voordejeugd.nl. Het cluster Jeugd is op dit platform aangesloten om o.a. lopende initiatieven vanuit de werkplaatsen onder de

aandacht te brengen. Voordejeugd is een platform voor iedereen die vanuit zijn of haar professie bezig is met het verbeteren van de (preventieve) jeugdhulp.

3.4 Activiteiten in samenhang met andere ZonMw-programma's

Er zijn verschillende activiteiten en uitwisseling tussen de verschillende ZonMw jeugdprogramma's. Bij het programma Effectief werken in de jeugdsector (EWJS) zitten alle voorzitters van de afgeronde en lopende jeugdprogramma's in de commissie. Hieronder wordt een toelichting gegeven op de verdere verbindingen die tussen het programma AWTJ en de andere ZonMw programma's gemaakt zijn.

Verbinding met het programma Effectief werken in de jeugdsector:

Het programma Effectief werken in de jeugdsector heeft als missie: het vergroten, bundelen en uitdragen van kennis over het bevorderen van de psychosociale ontwikkeling van kinderen en jeugdigen die bruikbaar is voor de sectoren jeugdgezondheidszorg, lokaal preventief jeugdbeleid en/of cliënten op het snijvlak van jeugdzorg/jeugd-ggz/jeugd-lvb. De kennis die het programma oplevert ondersteunt de kwaliteit van de zorg voor jeugd.

Onderzoeksubsidies

Binnen het programma Effectief werken in de jeugdsector hadden de academische werkplaatsen de mogelijkheid om additionele onderzoeksubsidies aan te vragen. Bij verschillende projecten zijn academische werkplaatsen betrokken of aanvrager. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het project [Lerend Transformeren](#) waarin 4 academische werkplaatsen zijn betrokken. Verschillende aanbieders hebben middels actieonderzoek een verandering in hun eigen organisatie op gang gebracht. Alle actieonderzoeken hadden tot doel het ondersteunen van professionals om te werken volgens de transformatiedoelen uit de Jeugdwet.
- In meerdere van de [Consortia Effectiviteit psychosociale interventies Jeugd](#) participeren academische werkplaatsen. In deze 6 grote consortia wordt onderzoek gedaan naar kernelementen van interventies.

Aangezien er binnen de programma's overkoepelende thema's spelen rond kennisontwikkeling, impact en innovatie zijn hierop gezamenlijke activiteiten ondernomen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Op het congres Jeugd in Onderzoek 2019 is een gezamenlijke sessie over 'Actie-onderzoek' in het kader van een traject over passende onderzoeksdesigns georganiseerd.
- Gezien het gezamenlijke speerpunt 'participatie' binnen beide programma's, zijn er jaarlijkse masterclasses 'jongerenparticipatie in onderzoek' georganiseerd. In dit kader is ook [een film](#) met aansprekende voorbeelden over jongerenparticipatie in onderzoek gemaakt.
- Projecten gericht op het 'versterken van de eigen kracht' van de academische werkplaatsen zijn betrokken bij de overkoepelende [verspreidings- en implementatieprojecten](#) van het programma Effectief werken in de jeugdsector op dit thema.
- Bij het de verkenning voor het uitwerken van een subsidieoproep gericht op het verbinden van onderwijs en onderzoek zijn beide programma's gezamenlijk opgetrokken. Er zijn gezamenlijk gesprekken gevoerd met stakeholders. Uiteindelijk zijn hier twee verschillende rondes uit voortgekomen. Deze zijn daarna weer verbonden door gezamenlijke projectleidersbijeenkomsten te organiseren en door voor beide trajecten een vergelijkbaar evaluatieonderzoek uit te laten voeren.

Verbinding met het programma Versterking uitvoeringspraktijk JGZ en Richtlijnen JGZ:

- Vanuit het programma Versterking uitvoeringspraktijk JGZ is budget toegevoegd aan het programma AWTJ om [een project](#) te financieren binnen de subsidieronde 'Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein.' Dit project droeg bij aan beide programmadoelstellingen; er is onderzocht in hoeverre jongeren in de middelbare schoolleeftijd niet herkende psychische problemen hebben en of een extra preventief contact (adolescentencontactmoment van de JGZ) met deze jongeren de herkenning daarvan kan verbeteren.
- In publicaties is samenwerking gezocht. Zo zijn er in een JGZ publicatiereeks verschillende projecten vanuit het programma AWTJ meegenomen.

4 Werkplaatsen, projecten en producten

In paragraaf 4.1 worden de dertien academische werkplaatsen jeugd met hun projecten* en resultaten beschreven. Paragraaf 4.2 brengt de impact van het programma in termen van kennisbenutting in kaart – op basis van een uitvraag onder projectleiders. Paragraaf 4.3 sluit af met een aantal leerpunten voor ZonMw.

4.1 Academische Werkplaatsen Jeugd

In totaal zijn 48 projecten gefinancierd vanuit het programma, waarvan er medio juni 2020 23 zijn afgerond én een eindrapport hebben ingediend. Zie bijlage 2 voor een overzicht van alle projecten, inclusief looptijden. 46 projecten zijn verbonden aan één van de dertien werkplaatsen:

1. Academische Werkplaats Transformatie Jeugd C4Youth 2.0 'Naar voren bewegen' *Provincie Groningen*
2. Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam (KeTJA)
3. AWJTwente: versterking van zorg voor kinderen in armoede
4. Academische Werkplaats Risicojeugd *Bovenregionaal met gemeenten Amsterdam, Utrecht, Holland-Rijnland, Almere.*
5. Academische Werkplaats SAMEN *Midden-Holland, Haaglanden en Holland-Rijnland*
6. Samen Transformeren - Rotterdamse Academische Werkplaats ST-RAW
7. AWTJ Samen voor het veilig opgroeien van kinderen! *Zuid-Kennemerland, IJmond en de Haarlemmermeer*
8. AWJ Noord-Brabant
9. AWJ Inside-Out *Nijmegen*
10. Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Utrecht
11. Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland
12. AWTJ Samen op School (SoS) *IJsselland en Flevoland*
13. AW ADHD en Druk Gedrag *Landelijk*

* In deze evaluatie zijn alleen de projecten meegenomen die vanuit het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd zijn gefinancierd. Meerdere werkplaatsen zijn succesvol in het verkrijgen van financiering voor andere projecten, buiten dit programma om.

4.1.1 C4Youth 2.0 'Naar voren bewegen'

[C4Youth 2.0](#) is een Academische Werkplaats Jeugd in de provincie Groningen. Het belangrijkste doel is het met kennis ondersteunen van de transitie en transformatie van de jeugdhulp. Praktijk, beleid, onderzoek, onderwijs, ouders en jeugd werken hierbij op een gelijkwaardige manier samen om te leren, te meten en te verbeteren. Kennis, resultaten en ervaringen uit C4Youth 1.0 spelen hierbij een belangrijke rol.

De 23 gemeenten in de provincie Groningen hebben de doelen van de stelselherziening jeugd in samenwerking met de jeugdhulpaanbieders vertaald in het Groninger Functioneel Model (GFM). De projecten van C4Youth zijn gericht op de implementatie van dit model in de praktijk op basis van actiebegeleidend onderzoek:

Versterking basisondersteuning De volgende doelstellingen zijn geformuleerd: 1) Inventariseren en analyseren van de lokale basisondersteuning in de 23 gemeenten in de provincie Groningen. 2) Inzicht bieden in factoren die de kwaliteit van (samen)werken in de lokale basisondersteuning beïnvloeden. 3) Het bijdragen aan versterken van de lokale basisondersteuning in de 23 gemeenten in de provincie Groningen.

Participatie van ouders en jongeren De doelstellingen van dit project zijn: 1) Methoden vinden, inzetten, testen en ontwikkelen waarmee participatie van ouders en jongeren op het uitvoeringsniveau van de jeugdhulp in gemeenten effectief vorm kan worden geven. 2) Een werkwijze ontwikkelen die bijdraagt aan de doelstellingen van C4Youth en zorgen voor een goede aansluiting van de vragen op

de kennis en ervaring die ouders en jongeren meebrengen. 3) Kennis opdoen over hoe participatie in te bouwen in een academische werkplaats.

Monitoring transformatie zorg voor Jeugd. De doelstellingen van het project monitoring zijn het in kaart brengen en meten van de relevante prestatie-indicatoren die de werkzame factoren van de basisondersteuning en de expertpool in beeld brengen. Vervolgens wordt de monitoring uitgebreid naar alle indicatoren die relevant zijn voor het functioneren van het jeugdstelsel. De uitgangspunten zijn hierbij dat bestaande kennis over monitoring de basis vormt voor het opstellen van indicatoren en dat bestaande gegevensbronnen de basis vormen voor het meten van deze indicatoren. Belangrijke uitgangspunten in de werkwijze van C4Youth zijn: innovatie, kenniscirculatie, monitoring, participatie en rekening houden met diversiteit.

Eind 2016 startte het project **Naar inclusief voortgezet onderwijs. Versterken van de schoolbegeleiding bij psychische problemen van schoolgaande jongeren**. Dit project gaat na in hoeverre jongeren in de middelbare schoolleeftijd niet herkende psychische problemen hebben en of een extra preventief contact met deze jongeren de herkenning daarvan kan verbeteren. Vervolgens wordt de effectiviteit van de 'Begeleid Leren-toolkit' onderzocht, een nieuwe methodiek voor scholen om deze jongeren beter te ondersteunen. Dit gebeurt in een samenwerking tussen C4Youth en de Werkplaats Sociaal Domein-Noord, met scholen en zorginstellingen, en met jongeren met psychische problemen.

In 2017 ging het leernetwerk **Veilig Opgroeien Nieuwe impuls Kennis (VONK)** van start. Het regionale leernetwerk VONK beoogt (nieuwe) kennis en expertise rondom het thema Veilig opgroeien samen te brengen en te verbinden. Zodat opleidingen meer aandacht besteden aan de integrale aanpak van kindermishandeling en hun programma's optimaal kunnen aanpassen aan de veranderende beroepspraktijk. Daarbij wil het leernetwerk ook tegemoetkomen aan de behoefte om gestructureerd van elkaar te leren om van daaruit de transformatie verder en beter te kunnen implementeren.

In 2019 is een implementatie-impuls toegekend aan het project **Implementatie VONK onderwijsmodule De schaduwkanten van ouderschap**. Dit project richt zich op de implementatie van de onderwijsmodule rondom de film "De schaduwkanten van het ouderschap". Het leernetwerk VONK maakte deze film met als doel de moeilijke kanten van het ouderschap bespreekbaar te maken. Daarnaast beoogt VONK met de film en leermodule het vakmanschap van professionals rondom veilig opgroeien te vergroten.

4.1.2 C4Youth 2.0 'Naar voren bewegen'

De [Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam \(KeTJA\)](#) ondersteunde het werk van het Ouder- en Kindteam (OKT) en andere professionals en vrijwilligers die opvoeders en kinderen helpen met opvoeden en opgroeien in Amsterdam. De activiteiten waren gericht op co-productie van kennis en duurzame verankering in praktijk, beleid en beroepsopleidingen. KeTJA is onderdeel van het Amsterdamse door de gemeente gefinancierde onderzoeksprogramma NEJA (Netwerk Effectief Jeugdstelsel Amsterdam).

De vraag die binnen KeTJA centraal stond is: hoe kan kennisondersteuning optimaal bijdragen aan toegankelijke zorg voor jeugd in Amsterdam die door ouders en jeugdigen als kwalitatief goed en passend bij hun vraag ervaren wordt?

KeTJA startte in 2015 met drie deelprojecten:

Het Kennisportaal is een platform waar beleidsmakers en ondersteuners van ouders en jeugd in Amsterdam en vertegenwoordigers van ouders en jeugd zelf hun vragen konden stellen over wat er al bekend is uit onderzoek of werkveld rond bepaalde onderwerpen.

Doorontwikkeling van de basismethodiek OKT is gericht op het expliciteren en onderbouwen van de werkwijze. Daaruit voortgekomen zijn [Rapport Vraagverheldering](#); [Rapport Opvoedondersteuning](#); [Handreiking Samenwerken met gezinnen en ketenpartners](#); [Handreiking Versterken van eigen kracht](#); [Handreiking Werken met culturele diversiteit](#).

Het lerende systeem van het OKT. Hierin is gewerkt aan het met de praktijk, ondersteund door kennis uit onderzoek, aanscherpen van de methode van casuïstiekbepreking. De [Handreiking casuïstiekbepreking](#) is daaruit voortgekomen.

In 2016 is subsidie toegekend aan het project **Participatie van jeugdigen met psychische of gedragsproblematiek in Amsterdam beter ondersteund in hun dagelijkse activiteiten als school, (bij)baan, sporten en contact met vrienden**. Dit project - in samenwerking met de Amsterdamse werkplaats Sociaal Domein en partners in de GGZ - was gericht op het verbeteren van de ondersteuning bij maatschappelijke participatie van kwetsbare jongeren (tot 23 jaar). Uit interviews met jongeren zelf, met professionals én uit literatuuronderzoek blijkt dat de ondersteuning op drie punten beter kan:

- Jongeren zijn vaak eenzaam, als hulpverleners hier oog voor hebben zijn bepaalde problemen van jongeren wel beter te begrijpen (bv. altijd buiten hangen omdat je niet alleen wilt zijn)
- Jongeren willen hulp bij het ontwikkelen van sociale contacten (buiten directe familie)
- Jongeren missen bij hulpverleners echt contact maken, respect hebben voor autonomie en naast jongeren staan.

In dit project zijn daarom samen met jongeren en hulpverleners drie producten ontwikkeld:

- Een e-learning module voor professionals over eenzaamheid onder kwetsbare jongeren
- Een handreiking voor professionals over het opzetten van een peer-to-peer steungroep
- Een leermodule voor professionals over betere bejegening van jongeren.

Zie ook: www.hva.nl/ondersteuningjongeren.

4.1.3 AWJTwente

De [AWJTwente](#) 'Versterking van zorg voor kwetsbare kinderen' richt zich op kinderen die te maken hebben met armoede, een postpartumdepressie van de moeder of kinderen bij wie er een vermoeden is of sprake is van mishandeling. De AWJTwente heeft zich ingezet voor het project Versterking van zorg voor kinderen in armoede. Daarbij stond de positieve gezondheid van kinderen centraal. Professionals en ouders die in een armoedesituatie leven ontwikkelden samen de interventie 'Gezonde kinderen in krappe tijden'. Deze interventie is bedoeld voor ouders die in armoede leven. Via de ouders richtte de interventie zich op verbetering van (de brede) gezondheid van de kinderen, waarbij eigen kracht centraal stond. Op basis van de effectstudie is niet te concluderen dat de interventie effectief is. Wel is het een kansrijk programma waar deelnemende ouders baat bij lijken te hebben. Zij vonden het prettig om ervaringen te delen en van elkaar te leren. De samenwerking tussen ervaringswerker en professional gaf versterking van elkaars competenties en zorgde voor betere aansluiting bij de deelnemers.

De vijf Klein en fijn projecten die de AWJTwente uitvoerden droegen bij aan meer bewustwording bij professionals over hoe aan te sluiten bij gezinnen in armoede. Zo is er een [rapport](#) verschenen waarin antwoord wordt gegeven op de vraag 'Op welke wijze kan ervaringsdeskundigheid rondom armoede benut worden in beleidsvorming van Twentse gemeenten?'. En is er [kwalitatief onderzoek](#) uitgevoerd naar het werken vanuit geluk met kwetsbare kinderen. Hierin staan de ervaringen van sociaal werkers en gezinnen centraal die in aanraking zijn gekomen met geluksgericht werken. Er is gekeken naar het effect van de aanpak op de kernconcepten van het geluksgericht werken; autonomie, competentie en verbondenheid.

4.1.4 Academische Werkplaats Risicojeugd

De [Academische Werkplaats Risicojeugd](#) is een bovenregionaal werkende werkplaats. De doelgroep bestaat uit dat deel van de kinderen en jongeren in Nederland die met ernstige problemen kampen, zoals schooluitval, psychische problematiek, gezinsproblemen, ernstige gedragsproblemen, soms zelfs justitiecontacten. Deze doelgroep is voor elke gemeente klein, maar heeft wel veel impact. De AWRJ werkt bovenregionaal samen met o.a. de volgende gemeenten: Almere, Amsterdam, Den Haag, Holland-Rijnland, Rotterdam, Utrecht.

De Academische Werkplaats behandelde de afgelopen jaren drie hoofdthema's: signalering, bejegening en gezamenlijk leren. Deze thema's werden vertaald in drie vragen:

1. Hoe beoordelen wijkteams signalen over risicojeugd, zodat specialistische zorg waar mogelijk wordt voorkomen?
2. Hoe gaan professionals om met risicojeugd en hun ouders, zodat samenwerking tussen hulpverlening en het gezin ontstaat?

Hoe blijven we gezamenlijk leren over risicojeugd?

In verschillende projecten **Bejegening Risicojongeren, Monitoring Risicojeugd en Gezinsaanpak preventie jeugdcriminaliteit** werd gezocht naar antwoorden op de bovenstaande vragen. Dit heeft onder andere

geleid tot: uitgebreide monitoring van risicojongeren in kleinschalige voorzieningen en rapportage hierover

aan het ministerie van Justitie en Veiligheid; training in signaleren van risicojeugd en multiprobleemgezinnen;

een boek over wat werkt in bejegening van risicojeugd, en een rapportage over wat niet werkt in integrale

samenwerking tussen professionals die met risicojeugd werken.

In 2016 startte het project **Leer mij kennen! Maatschappelijke participatie van risicojongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein – regio Flevoland**.

Leer mij kennen! is een samenwerkingsproject van de Academische Werkplaats Risicojeugd en de Werkplaats Sociaal Domein Flevoland. Dit project beoogde een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een regionale aanpak

gericht op een succesvolle terugkeer na verblijf in een residentiële jeugdzorginstelling. Daarvoor is anderhalf jaar lang nauw samengewerkt met jongeren tijdens en na de uitstroom uit een (forensische) residentiële instelling. Met hen is in kaart gebracht wat zij als helpend en belemmerend hebben ervaren bij het vormgeven van hun leven na het verblijf in de instelling. Hierbij was het perspectief van de jongeren leidend, wat heeft geresulteerd in een beeld van hoe jongeren het proces en hun leven buiten de instelling beleven en op welke wijze ze daar vorm aan proberen te geven. Dit jongerenperspectief draagt bij aan de kennis over deze doelgroep en hun kwetsbare situatie. Dit perspectief is belangrijk voor de ontwikkeling van een integrale aanpak waarbij een succesvolle terugkeer vorm krijgt.

In 2019 is een implementatie-impuls toegekend aan het project **Kleinschalige voorzieningen: transitie van de Justitiële Jeugdzorg naar de gemeenten**. Vanaf 2020 starten vijf Kleinschalige Voorzieningen (KV) voor justitiële jongeren. In een KV verblijven jongeren in/vlakbij hun eigen woonplaats, met zorg en beveiliging op maat. Binnen de Academische Werkplaats Risicojeugd is in drie proeftuinen veel kennis opgehaald over de werkzame elementen, randvoorwaarden en uitdagingen van een KV. Met de implementatie-impuls wil de werkplaats deze kennis middels leersessies overdragen aan de partijen die betrokken zijn bij het oprichten van de nieuwe KV's.

4.1.5 Academische Werkplaats SAMEN

De [Academische Werkplaats SAMEN](#) is een leer- en onderzoeksnetwerk met praktijkpartijen door de hele keten van zorg voor jeugd, gemeenten en hogescholen/kennisinstituten voor de regio's Holland Rijnland, Haaglanden en Midden-Holland. Steeds meer werkt de werkplaats samen met gezinnen onder het motto 'nothing about us, without us'. De werkplaats ontwikkelt kennis en benut deze en bestaande kennis door:

- onderzoeksactiviteiten naar de jeugdsector om deze te versterken en te verankeren;
- scholing en workshops te verzorgen;
- (wetenschappelijke) kennis te verspreiden;
- en ouders en jeugdigen, beleid, praktijk, onderzoek en onderwijs te verbinden.

In 2015 startte het project **Gezin aan Zet**. In dit project is samen met zes Jeugd- (en Gezins)teams uit de regio Holland Rijnland en de gemeente Den Haag in kaart gebracht wat werkt en wat belemmeringen zijn in het werken in multidisciplinaire Jeugd- (en Gezins)teams. Daarbij is onderzocht wat de transformatiedoelen, die richting geven aan de inhoudelijke verandering van de jeugdzorg, betekenen voor professionals en gezinnen en wat er nodig is om deze doelen te realiseren. Tot slot zijn professionals ondersteund in reflecteren en evalueren aan de hand van de onderzoeksresultaten en feedback vanuit ouders en jongeren, maar ook vanuit de gemeente, ketenpartners, en het team zelf om het lerend en zelfsturend vermogen van de teams te versterken.

Gezin aan Zet werkte met actieonderzoek, een wijze van onderzoeken waarbij een veranderingsproces wordt gestimuleerd door het terugkoppelen van direct toepasbare, praktische kennis. De onderzoekers van Gezin aan Zet hebben in de generalisatiefase samen met professionals uit jeugdteams de handleiding '[Bouwstenen van Evalueren voor Jeugdhulpprofessionals](#)' ontwikkeld.

Aan de hand van een advies op maat en praktische tips kunnen evaluatieprocessen op een laagdrempelige manier verbeterd worden.

In 2017 is subsidie toegekend aan het leernetwerk **Samen-Werken, Samen-Leren**. De inhoudelijke focus ligt op 3 thema's: multiproblematiek, kindermishandeling en werkplezier. Vanuit 5 perspectieven – de jongere en zijn ouders, de professional, de student, de docent, de onderzoeker – wordt gewerkt aan het versterken van het professioneel handelen. Gezamenlijk wordt verkend op welke wijze de opbrengsten van onderzoek en de ervaringen met nieuwe inzichten en werkwijzen uit de praktijk, ingebed kunnen worden in het onderwijs en de praktijk. Het samenwerkingsverband werkt gericht aan het door ontwikkelen, realiseren en borgen van drie typen leersituaties: 1) stage en werk, 2) moreel beraad en intervisie 3) leernetwerkbijeenkomsten.

Het project resulteert in een curriculumaanpassing van de hbo-opleidingen Social Work, professionele ontwikkeling op de werkplek, handreikingen voor het vergroten cliëntbetrokkenheid en een overzicht van do's en don'ts van hbo- leerwerkplaatsen.

In 2019 is een implementatie-impuls toegekend aan het project **Gezin aan Zet: online tool 'Bouwstenen van Evalueren voor Jeugdhulpprofessionals'** Het project Gezin aan Zet heeft de afgelopen jaren professionals in lokale Jeugd- en Gezinsteams in Holland Rijnland en Den Haag ondersteund in het verbeteren van evaluaties. Hieruit is de handleiding 'Bouwstenen van Evalueren voor Jeugdhulpprofessionals' voortgekomen. De implementatie-impuls zet de werkplaats in om de toepasbaarheid van de handleiding te vergroten, onder andere door deze te vertalen naar een online tool voor jeugdprofessionals.

4.1.6 Samen Transformeren - Rotterdamse Academische Werkplaats ST-RAW

De academische werkplaats in Rotterdam [ST-RAW](#) (Stadsregio Rijnmond) heeft zich tot doel gesteld om met kennis bij te dragen aan de transformatie in de ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen. Centraal uitgangspunt is het stimuleren van eigen kracht van gezinnen binnen het hele continuüm van preventie, basishulp en specialistische hulp. Er is gewerkt aan een cultuurverandering bij alle betrokken partijen (gemeenten, professionals, instellingen, jeugdigen, ouders, opleidingen en vrijwilligers), een betere toe- en uitrusting van professionals, inzicht in de effectiviteit van beleid en interventies en meer duidelijkheid over de mogelijkheden en grenzen van het begrip 'eigen kracht'.

ST-RAW startte in 2015 met 5 projecten:

1. **Doen we de juiste dingen?** In dit project kwamen vragen aan de orde als: Hoe kunnen we als gemeenten en professionals de eigen kracht van gezinnen stimuleren? Wat weten we al wel, wat nog niet? En wat verstaan we er precies onder? Drie jaar onderzoek laat over het algemeen gunstige ontwikkelingen zien. Gunstig is dat kinderen en gezinnen die eerst slecht bereikt werden nu beter bereikt worden (o.a. kinderen uit migrantengezinnen). Ook gunstig is dat jonge kinderen (0-4) jaar relatief meer jeugdhulp ontvangen. De rol van het wijkteam is groter geworden. Daardoor is er waarschijnlijk beter passende hulp gegeven. Er zijn ook ongunstige ontwikkelingen. Er zijn bijvoorbeeld meer crisisinterventies nodig geweest. Uit een inventarisatie blijkt dat jeugdhulpaanbieders in regio Rijnmond veel interventies gebruiken om eigen kracht te versterken. Over de effectiviteit van veel deze interventies blijkt helaas weinig bekend.

2. **Ruimte voor regie:** In dit project zijn instrumenten voor professionals in wijkteams doorontwikkeld. Het Vraaganalyse instrument is een gestructureerd interview dat gebruikt kan worden door wijkteammedewerkers om de volledige problematiek in een gezin in kaart te brengen. Er zijn 44 trainingen aan wijkteam-medewerkers gegeven over het helder krijgen van hulpvragen van cliënten. Het vraaganalyse instrument is uiteindelijk verwerkt in een nieuwe manier van werken door wijkteams. Mijn Pad is een methode om zelf-regie bij jongeren te versterken. Een groep hulpverleners van wijkteams is getraind in het gebruik van Mijn Pad. Mijn Pad wordt gewaardeerd door jongeren en professionals en vindt steeds meer toepassing in de regio. Deze methode van werken maakt duidelijk dat ook hulpverleners ruimte voor regie nodig hebben. Hoe minder externe druk de hulpverlener ervaart, hoe gemakkelijker het is om ruimte te geven aan de jongere.

3. **De grens van eigen kracht:** Dossieronderzoek naar problematiek bij gezinnen in de jeugdbescherming laat zien dat er verschillende groepen te onderscheiden zijn. Bij gezinnen met multi-problematiek en sociaaleconomische problemen blijken er weinig beschermende factoren aanwezig. Dit maakt deze groepen gezinnen kwetsbaarder. Door te leren van en met moeders uit

Rotterdam Zuid zijn tips verzameld voor het verbeteren van de relatie tussen hulpverlener en cliënt. Deze werkvorm heeft waardevolle ervaringskennis opgeleverd.

4. De kracht van preventie: Ouders in actie is een interventie waarbij ouders elkaar hulp en ondersteuning geven. Binnen dit project zijn de werkzame elementen onderzocht. Uit literatuuronderzoek blijkt dat dit type interventies waarin informele hulp en ondersteuning worden geboden effectief kunnen zijn. Op basis van gesprekken met ouders en vrijwilligers blijkt dat ouders zich door Ouders in Actie gesteund voelen, minder onzeker zijn en meer opvoedvaardigheden krijgen. De inzet van vrijwilligers blijkt van grote meerwaarde.

5. Reflectieve professional: De doelstelling van dit project was het optimaliseren van reflectieve vaardigheden en het vergroten van de kennis van zittende en toekomstige professionals in het Rotterdamse jeugddomein. Er zijn producten/interventies ontwikkeld die jeugdprofessionals in hun professionele ontwikkeling ondersteunen, zoals de serious game A.L.I.B.I., interactieve onderwijsmaterialen die sensitief zijn voor diversiteit, een risicomodel voor resilience-bevorderende factoren bij jongeren en een Community of Practice over zelfregie.

In 2016 is subsidie toegekend aan het project **LOL in cultuursensitief werken**. Kinderen uit migrantengezinnen ontvangen vaak niet op tijd en niet de juiste hulp. Om dit aan te pakken is de LOL (Live Online Leren) training ontwikkeld om professionals die werken in de wijk, in wijkteams en het onderwijs beter te leren omgaan met culturele verschillen. In dit project zijn 250 professionals uit 46 gemeenten getraind in cultuursensitief werken en herkennen van psychische problematiek en licht verstandelijke beperking bij migrantenjeugd. Negen nieuwe trainers zijn opgeleid om de training te geven. Verder is de training uitgebreid met extra onderdelen over risicojeugd. In de training zijn de verhalen en ervaringskennis van migrantenjeugd en -ouders verwerkt. Ook is het voor professionals mogelijk om online van elkaar te leren. De training is geëvalueerd en de meeste deelnemers zijn heel tevreden over wat ze leren, hoe ze leren en over de kennis en kunde van de trainers.

Het in 2016 toegekende project **KOPLOPERS Participatie van jongeren met psychische problemen** richt zich op het bevorderen van maatschappelijke participatie van jongeren (15-25 jaar) met psychische kwetsbaarheid in het integrale domein van onderwijs (mbo en hbo), welzijn en de transitie naar werk. De kern van het project is een functionerend jongerenteam dat activiteiten uitvoert gericht op de-stigmatisering en het gezamenlijk oplossen van knelpunten in participatie. Het huidige team bestaat uit acht ervaringsdeskundige jongeren; de groepssamenstelling is divers qua problematiek, gender, opleiding en culturele achtergrond. Doel van deze ontmoetingen is bespreekbaar maken van psychische kwetsbaarheid, en kennis ontwikkelen over de belemmerende en bevorderende factoren in de participatie. Binnen dit project wordt samengewerkt met de regionale partners aangesloten bij de Werkplaats Sociaal Domein Zuid-Holland Zuid.

In 2017 startte het leernetwerk **Academische Werkplaats (Transformatie) Jeugd Rotterdam (ST-RAW)**

Het leernetwerk wil een bijdrage leveren aan het beter toerusten van (toekomstige) jeugdprofessionals om hun werk binnen het nieuwe jeugdstelsel goed uit te voeren. Daarvoor ontwikkelen zij een werkwijze waarin gezamenlijk leren centraal staat. Bestaande activiteiten uit het onderwijs, het sociaal domein en de gezondheidszorg worden met elkaar verbonden met specifieke aandacht voor participatie en diversiteit vanuit de doelgroepen. Het Regionaal Leernetwerk Jeugd heeft de afgelopen tijd aan innovatie gewerkt door drie 'best practices' centraal te stellen, waarbij er zowel binnen als tussen 'best practices' samen geleerd wordt. Dit zijn: 1. De Blauwdruk Psychosociale Zorg en Samenwerking met Veilig Thuis ondersteunt geboortezorgprofessionals om de zorg voor kwetsbare zwangeren te structureren. 2. Mijn Pad helpt jongeren om stap-voor-stap hun pad uit te stippelen voor de toekomst. De professional is volgend, geeft jongeren ruimte om de leiding te nemen. 3. Ouders in actie is een groep enthousiaste, speciaal getrainde ouders die andere vaders en moeders bij elkaar brengen om te praten over de opvoeding van hun kinderen.

In 2019 is een implementatie-impuls toegekend aan het project **Meer ruimte maken voor de stem van jongeren in de jeugdhulp met Mijn Pad en B-Ready**. Jongeren meer stem geven in jeugdhulp en onderzoek stimuleert hun persoonlijke ontwikkeling, leidt tot betere zorg en een grotere betrokkenheid. In dit project bundelen de werkplaatsen ST-RAW en Risicojeugd de krachten en zetten zij zich samen met ExpEx in voor de doorontwikkeling en toepassing van de apps Mijn Pad en B-Ready!. Met Mijn Pad ondersteunen jeugdhulpverleners de autonomie-ontwikkeling van jongeren. B-Ready! biedt jongeren praktische handvatten wanneer zij uitstromen uit een residentiële instelling.

In 2019 is een implementatie-impuls toegekend aan het project **LOL met Academische Werkplaatsen Jeugd**

Dit project verbetert de cultuursensitiviteit in de werkwijzen van professionals in de jeugdsector, door het aanbieden van de Live Online Leren (LOL) trainingen. Deze trainingen richten zich op specifieke thema's, zoals identiteitsontwikkeling of religiebeleving bij bi-culturele jongeren. Daarnaast wordt intervisie aan de hand van eigen casuïstiek aangeboden in kleine groepjes met een experttrainer voor de digitale klas. De trainers zijn verbonden aan de werkplaatsen ST-RAW, Noord-Brabant, KeTJA en Risicojeugd.

4.1.7 AWTJ Samen voor het veilig opgroeien van kinderen!

De AWTJ Veilig Opgroeien (2015-2019) streefde in de jeugdregio's Zuid-Kennemerland, IJmond en de Haarlemmermeer naar een leeromgeving voor professionals, jongeren en hun ouders. Doel daarbij was het creëren van een optimale verbinding tussen preventieve hulp aan gezinnen bij het gewone opgroeien, en zorg voor kinderen en gezinnen die te maken hebben met kindermishandeling en seksueel misbruik. De werkplaats ambieerde daarbij kwaliteitsversterking van deze ondersteuning, hulp en zorg. Bij alle activiteiten lag de nadruk op praktijkgericht onderzoek en intensieve betrokkenheid van het werkveld. De werkplaats is in 2019 vroegtijdig beëindigd vanwege onvoldoende voortgang in de projecten en onvoldoende commitment bij partners. Meer over deze werkplaats en de geleerde lessen is [hier](#) te vinden.

De AWTJ veilig opgroeien heeft gewerkt aan de volgende projecten:

1. Preventie De AWTJ Veilig Opgroeien zocht naar een betere invulling van preventieve interventies en aansluiting daarvan bij hulp en zorg. Ook richtte ze zich op het vroegtijdig signaleren en voorkomen van kindermishandeling en seksueel misbruik. Daarbij betrof de werkplaats professionals in het sociale domein, zoals CJG-professionals, welzijnswerkers, onderwijzers, gedragswetenschappers en wijkagenten. Doel was elkaar snel te vinden, met elkaar samen te werken, de veiligheid van het betreffende kind te beoordelen en op een juiste manier te interveniëren. De AWTJ Veilig Opgroeien richtte daartoe drie leerwerkgroepen in. Met de betrokken gemeenten heeft de AWTJ Veilig Opgroeien overlegd welk probleem ze graag wilden oppakken. Daaruit kwamen echter weinig concrete vragen. De leerwerkgroepen kwamen zo langzaam aan hun einde.

2. Multidisciplinair Centrum aanpak Kindermishandeling (MDCK) De werkplaats heeft geprobeerd om voor het MDCK een methodiek te ontwikkelen, namelijk de GIPS-methodiek. Deze methodiek bleek omslachtig te zijn. Op grond van de bevindingen is de methodiek daarom aangepast tot een nieuwe methodiek voor intersectorale teams, namelijk de TOP-3 methodiek. Maar dat gebeurde pas ná beëindiging van de AWTJ Veilig Opgroeien. De GIPS-methodiek wordt bijna niet meer gebruikt, maar het voortvloeiende, de TOP-3 methodiek, wordt landelijk veel toegepast.

3. KinderrechtenNU Dit project had tot doel kindermishandeling bespreekbaar te maken en kinderen uit de groepen 7 en 8 van de basisschool mondiger te maken wanneer ze worden geconfronteerd met kindermishandeling. KinderrechtenNU wordt inmiddels stap voor stap op de basisscholen in de regio Haarlem aangeboden. Ook elders in het land heeft het project voet aan de grond. De AWTJ Veilig opgroeien is er niet aan toegekomen de effectiviteit van de methode te onderzoeken.

4. Transformatiespiegel De zogenoemde Transformatiespiegel combineert praktijkverhalen en kwantitatieve data met elkaar. Dit helpt professionals bij hun antwoord op de vraag of ze met hun transformatiedoelstellingen in de praktijk goed uit de voeten kunnen. Van de Transformatiespiegel is een eerste opzet gemaakt.

4.1.8 AWJ Noord-Brabant

Binnen de Academische Werkplaats Jeugd Noord-Brabant is in co-creatie met de praktijk gewerkt aan kennisontwikkeling en kennisuitwisseling rondom het thema transformatie van de zorg voor jeugd. Een belangrijk doel van de nieuwe jeugdwet was om jeugdigen en hun ouders eerder de juiste hulp op maat te bieden en de inzet van (onnodige) specialistische hulp te verminderen. Deze aanname was aanleiding om in vier West-Brabantse gemeenten (Breda, Oosterhout, Roosendaal, Woensdrecht) in 2015 twee projecten op te zetten:

Verbetering van de toegang tot de jeugdhulpverlening: handvatten voor de jeugdgeneralisten

Doelstelling van dit project was het bieden van handvatten aan jeugdgeneralisten, die ze in kunnen zetten bij het proces van gezamenlijke besluitvorming rondom passende hulp voor gezinnen. In nauwe samenwerking met professionals en ouders is een digitale [ondersteuningstool BRAM](#) (Beslissen, Reflecteren & Analyseren Met ouders en jeugdigen) ontwikkeld, die ingezet kan worden wanneer er verschil van inzicht bestaat tussen ouders en professionals. Avans Hogeschool is eigenaar van deze tool.

Verbetering van de toegang tot de jeugdzorg: een studie naar het expliciteren van keuzes en monitoring van sturingsprocessen. Doel van dit project was het ontwikkelen van kennis over de samenhang tussen de organisatie van zorg in gemeenten en het inschakelen van specialisten. Eén van de belangrijkste conclusies uit dit project is dat de inrichting van de toegangsorganisatie slechts ten dele invloed heeft op de inzet van specialistische hulp. Er zijn namelijk veel factoren, die samenhangen met de inzet van specialistische hulp, zoals preventieve activiteiten, inzet voorliggende veld, werk- en regeldruk, doorverwijzen van huisartsen en kosten. Op basis van de [resultaten van het onderzoek](#) wordt aanbevolen om te investeren in kwaliteitsmonitoring (uitval, cliëntentevredenheid, doelrealisatie) en de uitkomsten hiervan te bespreken met zorgaanbieders. Daarnaast wordt aanbevolen om de werking van de verschillende factoren, die van invloed lijken te zijn op de inzet van specialistische hulp op casusniveau te onderzoeken om te kunnen bepalen of het jeugdstelsel in de praktijk functioneert zoals dat beleidsmatig en bestuurlijk wordt beoogd.

4.1.9 AWJ Inside-Out

[Inside-Out](#) staat voor het slaan van een brug tussen onderzoek, onderwijs, beleid en praktijk van de zorg voor jeugd in de brede regio rondom Nijmegen. De missie van Inside-Out is het integratief aanpakken van het beantwoorden van kennisvragen.

In 2015 startte het project **Transformatie en outcome: De verhalen achter de cijfers**. Het doel van het project was beschikbare gegevens over de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdhulp samen te brengen en daarover een gesprek op gang te brengen tussen cliënten, aanbieders van jeugdhulp en gemeenten (de zogeheten transformatiedialoog). Het project laat zien dat het mogelijk is om op basis van gelijkwaardigheid zulke gesprekken te voeren (vóór de transitie van de jeugdzorg bestond deze manier van werken nog niet). Ook heeft

het project geleid tot nieuwe samenwerkingen en tot inzicht in processen om gegevens bij elkaar te brengen. Er is [een draaiboek](#) ontwikkeld voor de organisatie en uitvoering van een transformatiedialoog.

Door de 'verhalen achter de cijfers' op te halen, krijgen gemeenten en zorgorganisaties meer inzicht in de kwaliteit en effectiviteit van de door hen geboden hulp, waardoor zij beter kunnen bijsturen en uiteindelijk betere zorg en ondersteuning kunnen bieden aan kinderen en hun gezinnen.

In 2016 is het project **Over de drempel: De inzet van een mobiele applicatie ter ondersteuning van de transitie 18+** toegekend. In dit project, uitgevoerd i.s.m. de Werkplaats Sociaal Domein Nijmegen, is onderzocht waar jongeren met psychische problemen behoefte aan hebben bij het verlaten van de jeugdzorg of transitie naar een andere vorm van zorg. En of een mobiele applicatie hen daarbij kan helpen. In dit onderzoek is de BETERapp geëvalueerd als mogelijke ondersteuning voor deze jongeren. De app is inmiddels echter uit de markt. De resultaten van het onderzoek geven aanknopingspunten voor ontwikkelaars, jeugdhulp, gemeenten over waar je aan moet denken bij het ontwikkelen en implementeren van zo'n app. De resultaten leveren eveneens informatie op over waar jongeren in transitie tegenaan lopen. Een van belangrijkste conclusies: jongeren zijn praktisch goed voorbereid op hun vertrek uit de zorg, maar de emotionele voorbereiding blijft achter.

In 2017 in financiering toegekend aan het **Leernetwerk: Samen werken aan ambulante (gezins)hulp**.

Goede samenwerkingsrelaties van professionals met cliëntsystemen zijn belangrijk voor het resultaat van hulp aan jeugdigen en gezinnen. Binnen Inside-Out, maar ook breder in het land, is kennis en expertise ontwikkeld die (toekomstige) ambulante jeugd- en gezinsprofessionals kunnen gebruiken bij het optimaliseren van hun samenwerkingsvaardigheden. In dit project werkt het lectoraat 'Werkzame Factoren in de Jeugd en Opvoedhulp' (WFJO) samen met partners van de Academische Werkplaats Transformatie Jeugd (AWTJ) in Nijmegen en de post-HBO opleiding 'Intensieve Ambulante Gezinshulp' (IAG) van HAN VDO. In de kern draait het project om een nieuwe vorm van leren, waarin

professionals, die de IAG opleiding volgen, en bachelor studenten van de HAN gezamenlijk optrekken. Het samen-leren wordt gevoed door (onderzoeks-) kennis over meervoudige alliantie en draagt tegelijkertijd bij aan groei van (onderzoeks-) kennis op dit thema.

4.1.10 Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Utrecht

Bij de [AWTJ Utrecht](#) slaan jeugdigen, ouders, praktijk, beleid, opleidingen en onderzoekers de handen ineen. Onze missie is om met elkaar de zorg en ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen te vernieuwen en verbeteren, zó dat alle jeugdigen gezond en veilig kunnen opgroeien.

De AWTJ Utrecht heeft zich ontwikkeld tot een regionale kennisinfrastructuur, waarin het leren van en met elkaar centraal staat. Door het organiseren van (kennis)bijeenkomsten, zoals de Utrechtse Jeugd Meet-ups over actuele thema's als armoede en vervreemding, draagt de AWTJ Utrecht bij aan kennisdeling binnen en buiten de werkplaats en regio.

De AWTJ Utrecht startte in 2015 met vier projecten:

Gewoon Opvoeden en Versterken: Onder de vlag van dit project zijn drie Wijkacademies gerealiseerd (in Hoograven, Kanaleneiland en Leidsche Rijn) met resultaten op het gebied van netwerkvorming, persoonlijke ontwikkeling en verbreding naar de wijk. Naast inhoudelijke opbrengsten, heeft het project ook bijgedragen aan visievorming en concretisering van de pedagogische civil society als fundamenteel ingrediënt in de zorg voor jeugd.

Empowerende oudergroepen (Pittige Jaren). De hoofdvraag van dit project was: 'Kunnen gedragsproblemen bij kinderen tot 8 jaar effectief door ouders zelf behandeld worden met een laagdrempelige combinatie van oudergroepen (Pittige Jaren) en versterking van het netwerk? De studie laat zien dat Pittige Jaren goed past in de getransformeerde praktijk en maakt aannemelijk dat verandering in gedragsproblemen bij Pittige Jaren bewerkstelligd wordt door het versterken van opvoedvaardigheden. Gezinswerkers hebben in dit project laten zien dat zij meer preventief kunnen opereren en in staat zijn om effectieve groepstrainingen te verzorgen. De buurtteams zullen ook na de projectperiode doorgaan met Pittige jaren.

Het **JIM-project** levert kennis over succes- en faalfactoren in de samenwerking tussen gezin, professionals en informele mentoren. Naar aanleiding van de resultaten zijn in de praktijk veranderingen doorgevoerd die de samenwerking tussen professionals uit de basis- en specialistische zorg, informele mentoren en gezinsleden hebben verbeterd, zoals als het intensiever betrekken van de gezinswerker bij een JIM-traject.

Effectieve Basishulp: Het vierde project richtte zich op de Basishulp zelf en heeft de vraagstelling hoe een hoogwaardige en effectieve generalistische Basishulp ontwikkeld kan worden via het monitoren van beloop en effecten ervan bij cliënten en het benutten van de resultaten bij het leerproces van professionals. Hiervoor is het Gezinsplan ontwikkeld. Vervolgens is hiervan het gebruik en de inhoud in de werkwijze van de buurtteams Jeugd & Gezin van Lokalis in de stad Utrecht inzichtelijk gemaakt en beschreven.

In 2016 is financiering toegekend aan het project **Integrale aanpak voor MBO-studenten met psychische problemen gericht op het voorkomen van schooluitval en het bevorderen van maatschappelijke participatie**. Centraal in dit project staat de vraag hoe MBO-studenten met psychische problemen maatwerk in begeleiding kunnen krijgen door effectieve samenwerking van o.a. schoolondersteuners, MBO-team en ervaringsdeskundigen. Begeleid leren en begeleid werken worden ingezet om schooluitval en stigmatisering te voorkomen en om de kans op een baan en maatschappelijke deelname te vergroten.

Voor dit project werkt de AWTJ Utrecht met het Kennisplatform Utrecht Sociaal (kUS) op het MBO Utrecht samen in een Ontwikkelwerkplaats als model voor innovatie en onderzoek in de praktijk. Dit doen ze samen met alle betrokken partijen, inclusief de MBO-studenten met psychische problemen. Zo maken zij optimaal gebruik van alle kennis en ervaring die bij deze partijen aanwezig is.

Het Regionaal Leernetwerk Jeugd Utrecht **Leren voor de toekomst** is in 2017 opgezet vanuit de academische werkplaatsen Utrecht en Risicojeugd. Het bestaat uit professionals van praktijkorganisaties, docenten uit onderwijsinstellingen (hbo, universitair, post-master), ervaringsdeskundige jeugdigen, opvoeders, onderzoekers en beleidsmakers. Zij verzamelen onderwerpen die relevant zijn voor onderlinge kennisuitwisseling en deskundigheidsbevordering binnen het brede jeugddomein. Een selectie van onderwerpen wordt uitgewerkt in verbindende, innovatieve oplossingen en onderwijsproducten.

4.1.11 Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland

[AWTJ Friesland](#) is een samenwerkingsverband tussen (vertegenwoordigers van) jeugdigen en ouders, praktijkorganisaties uit de jeugdsector, gemeenten, universiteit en hogescholen. De kennisinfrastructuur van de Friese werkplaats is opgebouwd rondom een zogenaamde dialoogtafel aanpak die bestaat uit continue leer- en verbetercycli op alle niveaus in de jeugdzorg. Hiermee willen de werkplaats in kaart brengen welke dilemma's zich voordoen tijdens de transformatie en een bijdrage leveren aan het realiseren van een lerend jeugdhulpstelsel.

Het project **In dialoog naar een sterker opvoedklimaat, effectieve preventie en doelmatige zorg voor jeugd** heeft zich gericht op de ontwikkeling van een systematische leer- en reflectie aanpak: de dialoogtafelmethodiek. Met als doel verbetering van de kwaliteit en het proces van zorgverlening. Tijdens de dialoogtafels reflecteert een gezin samen met partijen betrokken bij hun zorg op de ontvangen hulp. Hierbij gaat de aandacht naar factoren die de hulpverlening bevorderen dan wel belemmeren, bijv. in termen van gezamenlijke besluitvorming, samenwerking met en tussen hulpverleners/instanties, interventies, beleidsmatige en organisatorische keuzes. De onafhankelijke voorzitter creëert veilige ruimte voor een open gesprek. Dialoogtafels hebben inzicht opgeleverd in hoe de dagelijkse jeugdhulppraktijk functioneert, structurele knelpunten en concrete aanknopingspunten voor verbetering. Het project heeft daarnaast overdraagbare kennisproducten opgeleverd: o.a. [handleiding dialoogtafelmethodiek](#), trainingsmodule voorzitters, factsheets, infographics, publicaties en casus profielen.

Binnen de werkplaats zijn ook 'Klein-maar-fijn' projecten uitgevoerd, bijvoorbeeld naar de mogelijkheid om in Friesland een [Platform Ervaringsdeskundigheid](#) op te zetten. Studenten sociologie en psychologie hebben onderzocht wat ervaringsdeskundigheid eigenlijk is en waarom de inzet van ervaringsdeskundigen een toegevoegde waarde in de zorg kan hebben. De inzichten uit dit onderzoek zijn meegenomen bij de oprichting van en vormgeving van het Platform Ervaringsdeskundigheid dat inmiddels een feit is geworden

In het in 2016 toegekende **Peer School Support Project (PSSP)** hebben de ervaringen van studenten van het Friesland College met School als Werkplaats (SAW) centraal gestaan. Het project heeft zich gericht op de vraag hoe hun ervaringsdeskundigheid benut kan worden voor het verbeteren van de (peer-to-peer) ondersteuning en begeleiding van jongeren met psychosociale problemen op school. In het PSSP zijn de ervaringen van studenten van het ROC Friesland College door middel van participatief onderzoek geïnventariseerd. Het heeft geleid tot drie centrale thema's waarop SAW is doorontwikkeld: 1) bekendheid, benaderbaarheid, zichtbaarheid van SAW; 2) samenwerking docent/coach en SAW; en 3) peer-to-peer ondersteuning. De doorontwikkeling van SAW heeft geleid tot een uitdagend ontwikkelproject waarin MBO en HBO studenten en professionals enthousiast hebben geparticipeerd. Het heeft daarnaast [overdraagbare tools](#) opgeleverd: factsheets, een stroomschema, een gespreksleidraad, de prototypes van een praktische waaier met de bouwstenen van de methodiek en van een handelingskompas SAW.

4.1.12 AWTJ Samen op School (SoS)

Binnen de werkplaats [Samen op School](#) stond de samenwerking tussen gezin, school en jeugdhulp in de regio Flevoland en IJsselland centraal. Door middel van zowel langdurig als kortdurend onderzoek beantwoordt de werkplaats vragen over samenwerking, die zijn voortgekomen uit de praktijk. Hiermee droeg de AWTJ bij aan de afname van schooluitval en vermindering van de vraag naar (zwaardere) vormen van ondersteuning. De Academische Werkplaats 'Samen op School' richtte zich op twee hoofdprojecten:

Effectieve ondersteuning van leerlingen binnen het regulier voortgezet onderwijs door verbeterde samenwerking tussen ouders, school en jeugdhulpverlening. De belangrijkste opbrengst uit het onderzoek is een analytisch raamwerk waarmee samenwerking door samenwerkingspartners onderzocht kan worden. Het raamwerk kan door professionals, ouders en met enige aanpassing ook door leerlingen gebruikt worden. Beter begrip van de verschillende componenten binnen samenwerking helpt participanten om samenwerking te verbeteren of te consolideren.

Bestuurlijk organisatorische randvoorwaarden Hierin is de wijze waarop de gemeentelijke jeugdhulp filosofie (beleid, sturing en provisie van jeugdhulp) doorwerkt in de kwaliteit van

samenwerken tussen onderwijs en jeugdhulp onderzocht. Het onderzoek levert inzicht op in de mechanismen die zorgen voor de onbedoelde doorwerking van de Wet passend onderwijs en de Jeugdwet. Het legt verklarende mechanismen bloot voor de verschillen tussen de pretenties en prestaties van beide wetten.

Er zijn tevens **12 Klein-en-Fijn onderzoeksprojecten** uitgevoerd en opgeleverd in de regio IJsselland en Flevoland. De vragen kwamen vanuit het onderwijs en werden samen geïnitieerd met een gemeente en/of praktijkinstelling. In de projectperiode is een online Magazine en een eindfilm opgeleverd. Er werden 19 bijeenkomsten over diverse **Community's of Practice (CoP's)** en 6 (mini)conferenties georganiseerd. Ook is een LAB-dag georganiseerd waar de stem van 17 leerlingen van 3 verschillende VO scholen is gehoord. Alle resultaten zijn terug te lezen op de website www.samenopschool.org.

In 2019 is een implementatie-impuls toegekend aan het project **Bouwen aan het WIJ gevoel**. Bouwen aan het WIJ gevoel is een interactieve workshop waarmee de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp kan worden versterkt. De workshop is ontwikkeld naar aanleiding van twee promotieonderzoeken die binnen de werkplaats Samen op School zijn uitgevoerd. Middels de methode LEGO Serious Play krijgen leerlingen, docenten, jeugdhulpverleners en bestuurders de gelegenheid hun ervaringen met de samenwerking bespreekbaar te maken en 'bouwen' zij aan een betere samenwerking.

4.1.13 Academische Werkplaats ADHD en Druk Gedrag

De academische werkplaats ADHD en Druk Gedrag probeert gepaste hulp bij druk gedrag en ADHD te stimuleren door onderzoek, onderwijs, beleid en praktijk dicht bij elkaar te brengen. Via verschillende projecten wordt gewerkt aan verbetering van voorlichting, verbetering van probleeminventarisatie (taxatie) en diagnostiek, de ontwikkeling van laagdrempelige gedragsmatige programma's en het verbeteren van medicatiegebruik. Ouders en kinderen denken mee over al deze onderwerpen en vertellen hun ervaringen, deels via vlogs en fotorapportages.

Binnen de drie onderzoeksprojecten wordt gekeken naar de effectiviteit van een bepaalde vorm van hulp. Het onderzoek **Druk en Dwars** kijkt naar de effectiviteit van "Stepped diagnosis", een methode die als doel heeft overdiagnostiek van ADHD bij kinderen te voorkomen zonder onderbehandeling te riskeren. De aanpak 'Druk & Dwars' stoelt op deze methode en bestaat eruit dat ouders en leerkrachten van drukke kinderen hulp krijgen zonder dat er een kindgebonden ADHD classificatie is gesteld. Kinderen en gezinnen die hiermee onvoldoende geholpen zijn, worden verwezen naar specialistische zorg.

Het onderzoeksproject **Laagdrempelige zorg voor Druk Gedrag en ADHD** heeft als doel om de inzet van laagdrempelige zorg (thuis en op school) voor druk en ongeconcentreerd gedrag te bevorderen. Dit wordt gedaan door bekendheid te geven aan een laagdrempelig leerkrachtprogramma genaamd 'Druk in de Klas', en door de effectiviteit te onderzoeken van een gedragsmatig zelfhulpprogramma voor ouders genaamd 'Aan de slag met Druk en Opstandig Gedrag'.

De **Proefstopstudie** omvat een studie binnen praktijkinstellingen naar de lange termijn effectiviteit en veiligheid van methylfenidaat. Daarnaast wordt ook gekeken naar de haalbaarheid van het inbouwen van reguliere geblindeerde proefstop, wat bij de start van de medicatie met ouders en jongeren wordt afgesproken.

Alle resultaten van de onderzoeksprojecten worden verspreid onder de themagroepen Voorlichting, Niet-medicamenteuze hulp en ADHD-medicatie. In deze themagroepen van de werkplaats komen zorg- en onderwijsprofessionals, beleidsmedewerkers en wetenschappers zo'n 3 keer per jaar samen om hun kennis en ervaringen te delen.

4.1.14 Overige projecten

Grip op Gedrag: Wat verbetert de maatschappelijke participatie van de kwetsbare groep van normaalbegaafde jongvolwassenen met een autismespectrumstoornis en gedragsproblematiek?

Dit project had als doel om via verschillende onderzoeksmethoden informatie te verzamelen over belemmerende en faciliterende factoren voor het functioneren en de maatschappelijke participatie van normaalbegaafde jongeren met ASS en gedragsproblemen. Er is informatie verzameld bij mensen met ASS, hun naasten en hulpverleners. Het onderzoek maakt duidelijk dat gedragsproblemen bij

normaalbegaafde jongvolwassenen met een autismespectrumstoornis samen hangt met een complex aan interne en externe factoren. Aanbevolen wordt dan ook om op deze interne en externe factoren aan te grijpen, om gedragsproblemen te verminderen en daarmee participatie te bevorderen. Dit vergt een duurzame, multi-sectorale aanpak met inzet op zowel micro (individu), meso (gezin/school), exo (zorg/werk) als macro (cultuur-maatschappelijk) niveau.

De meerwaarde van de regionale leernetwerken Transformatie Jeugd

In september 2018 zijn 5 regionale leernetwerken jeugd van start gegaan, met het doel om duurzame uitwisseling tussen het onderwijs- en werkveld in de jeugdsector te realiseren. Binnen deze leernetwerken wordt een gezamenlijk leerproces in gang gezet, waarbij bestaande kennis wordt vertaald ten behoeve van structurele toepassing in opleiding en praktijk. De doelen van dit overkoepelende project zijn: (1) Bevorderen van het proces van opzetten, uitvoeren en borgen van de 5 leernetwerken door voort te bouwen op eerdere kennis en ervaringen uit andere leernetwerken; (2) Kennis opdoen over bevorderende en belemmerende factoren voor het proces van opzetten, uitvoeren en borgen van leernetwerken; (3) Inhoudelijke meerwaarde van de leernetwerken zichtbaar maken. De twee onderzoeksvragen zijn: (1) Hoe ziet het proces er uit om te komen tot een succesvol leernetwerk? (2) Welke meerwaarde hebben de leernetwerken jeugd?

4.2 Impact in termen van kennisbenutting

ZonMw spreekt van impact als er sprake is van kennisbenutting, oftewel het gebruik van resultaten van projecten en programma's door praktijk, beleid, opleidingen en/of onderzoek.

Er zijn een aantal factoren waarvan bekend is dat ze de kans op kennisbenutting bevorderen, dit zijn: *Samenwerking met relevante stakeholders* Samenwerking zorgt voor breed gedragen resultaten die makkelijker hun weg vinden naar de praktijk. De kennis is ontwikkeld in de context waar er behoefte aan is.

Cofinanciering: Hoe breder het draagvlak, hoe groter de kans op maatschappelijk gebruik van projectresultaten. Dat betekent dat het leveren van een bijdrage – al dan niet in financiële zin – een belangrijke factor is in het bevorderen van impact. Het kan gaan om cofinanciering (in cash), maar ook om een bijdrage in kind (bijvoorbeeld in tijd) van andere partijen dan ZonMw.

Bruikbare kennisproducten Het opleveren van bruikbare kennisproducten, zoals publicaties, presentaties, richtlijnen of kennisproducten zoals modellen, literatuuroverzichten of datasets

Gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten Het inzetten van effectieve implementatiestrategieën, zoals motiverende, educatieve of patiëntgerichte strategieën.

Binnen de projecten van het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd is gestuurd op deze factoren om zo de kans op impact te vergroten. Zo is bij alle projecten gestuurd op samenwerking met relevante stakeholders (partners uit beleid, onderzoek, opleidingen, praktijk, ouders/jongeren) en het opleveren van bruikbare kennisproducten. Bij de meeste projecten zijn eisen gesteld aan cofinanciering. En 20% van de projectbegroting moest gereserveerd worden voor communicatie- en implementatieactiviteiten. Onderstaand wordt nader op de impactfactoren ingegaan. Een deel van de informatie komt uit de voortgangsverslagen en eindverslagen van de werkplaatsen en de projecten. Daarnaast is onder 34 (bijna) afgeronde projecten van het programma een vragenlijst rondgestuurd waarin een uitvraag is gedaan naar deze impactfactoren. Het programmateam ontving 22 ingevulde vragenlijsten retour.

a) Samenwerking met relevante stakeholders

Bij alle projecten is gestuurd op samenwerking met relevante stakeholders. Bij de werkplaatsen was samenwerking met partners vanuit beleid, praktijk, onderzoek, opleiding en ouders en jongeren verplicht. Deze samenwerking is geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst. Bij alle overige projecten is de aanvraag in samenwerking gedaan met relevante partners. In bijlage 2 'Projecten – partners en cofinanciering' is een overzicht te vinden van alle projecten (per subsidieronde) met alle betrokken partners vanuit beleid, praktijk, onderzoek, opleiding en ouders en jongeren.

b) Cofinanciering: budgettaire of in-kind bijdragen

Bij de 13 werkplaatsen waren eigen bijdragen (in cash of in kind) een vereiste. Er zijn geen eisen gesteld aan de hoogte ervan. Bij de beoordelingen van de aanvragen van de werkplaatsen is de hoogte van de eigen bijdrage meegewogen, als indicatie voor een duurzame voortzetting van de samenwerkingsstructuur na afloop van de subsidieperiode. Iedere werkplaats heeft een vorm van cofinanciering gerealiseerd. De bedragen liepen uiteen (zie bijlage 2 'Projecten – partners en cofinanciering'), maar gemiddeld is het bij ZonMw aangevraagde budget verdubbeld.

Bij de overige rondes was cofinanciering soms verplicht (en is er bijvoorbeeld een minimum percentage aan cofinanciering genoemd die moest worden ingelegd), soms een pré en soms waren er geen eisen aan gesteld. Bij de meeste projecten zijn eigen bijdragen/cofinanciering van de partners gerealiseerd.

c) Oplevering van toegankelijke en bruikbare kennisproducten

Er is gevraagd voor welke doelgroepen toegankelijke en bruikbare kennisproducten zijn opgeleverd. De 22 projectleiders rapporteerden in totaal 49 producten voor praktijk (jeugdgezondheidszorg, wijkteams, scholen, jeugdhulp, residentiele jeugdhulp etc.), 24 voor beleid (gemeenten), 19 voor opleidingen (HBO en WO) en 34 voor onderzoek. Daarnaast noemden ze 16 kennisproducten voor jongeren en 15 voor ouders.

Meest genoemde kennisproducten zijn:

- Praktijk: artikel in een vakblad, presentatie/lezing, implementatie-/innovatie-instrumenten, en rapporten.
- Beleid: evaluatierapport en beleidsrapport.
- Opleiding: presentatie, film(pje), onderwijsmodule/training/e-learning en poster.
- Onderzoek: artikel in wetenschappelijk tijdschrift, conference paper/abstract, presentatie/lezing, rapport.
- Jongeren: presentatie / lezing, film(pje), poster, nieuwsbrief, e-health toepassing / app(licatie)
- Ouders: presentatie / lezing, website, film(pje)

Er is tevens gevraagd om aan te geven in welke mate de toepassing van genoemde kennisproducten al vorm heeft gekregen. En of de projectleider zicht had op het gebruik van de uitkomsten door deze partijen. Bijna alle projectleiders noemden voorbeelden van daadwerkelijke toepassing en gebruik van uitkomsten door partijen in beleid, praktijk, opleiding of ouders en jongeren. De toepassing lijkt vooral vorm te krijgen binnen de bij het project betrokken partijen.

d) Gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten

Om een vernieuwing succesvol door te voeren is het belangrijk een passende strategie te kiezen. Een combinatie van strategieën leidt tot het meeste succes. Aan projectleiders is gevraagd welke verspreidings- en implementatie strategieën zij hebben gehanteerd om de toepassing van de resultaten te bevorderen.

Gemiddeld benoemen de projectleiders 3 verschillende strategieën. Uit de antwoorden blijkt dat het meest is gekozen voor een informerende strategie (14x). Bedoeld om mensen te informeren over (het bestaan van) de nieuwe kennis of werkwijze. Bijvoorbeeld door presentaties op congressen of tijdens studiedagen te geven, folders te ontwikkelen en artikelen in vakbladen of andere tijdschriften te plaatsen.

Ook is de motiverende en draagvlakvergroten strategie (13x) vaak toegepast. Bedoeld om mensen te interesseren in de nieuwe kennis of werkwijze en aan te zetten tot verandering. Dit kan door netwerkbijeenkomsten of andere manieren van intercollegiaal contact te organiseren. Of door mensen feedback te geven op hun eigen handelen, zodat ze de noodzaak tot verandering zien en er een gevoel van urgentie ontstaat.

Eveneens vaak genoemd – en passend bij het concept werkplaatsen - is de samenwerking bevorderende strategie (13x). Bedoeld om perspectieven en contexten van partijen op elkaar af te stemmen en wederzijdse competentieontwikkeling te bevorderen. Dit kan door relevante stakeholders te betrekken zodat de nieuwe kennis zo goed mogelijk aansluit bij hun wensen.

Verspreidings- en implementatie strategieën

Informerende strategieën	14
Motiverende / Draagvlakvergroten strategieën	13
Samenwerking bevorderende strategieën	13
Educatieve strategieën	10
Faciliterende strategieën	8
Patiënt-/burgergerichte strategieën	6
Organisatorische strategieën	5
Productgerichte strategieën	3

(Landelijke) kennispartners

De projectleiders is gevraagd welke (landelijke) kennispartners zij betrekken bij de verdere verspreiding en implementatie van de resultaten. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) werd het vaakst genoemd (11 keer) als landelijke kennispartner. Daarnaast worden andere academische werkplaatsen of werkplaatsen sociaal domein (4x) genoemd. Andere genoemde partijen zijn het KJP (1x), VNG (1x) en Movisie (1x).

Lessen bij verspreiding en implementatie

De projectleiders is gevraagd om een toelichting te geven op wat bij de verspreiding en implementatie wel en niet effectief was en welke lessen zij hierin hebben opgedaan.

Er wordt een aantal vormen genoemd die voor projectleiders goed gewerkt hebben in de verspreiding van hun resultaten, bijvoorbeeld via artikelen, congressen en symposia. Verder worden nieuwsbrieven, websites, LinkedIn en gerichte mailings genoemd. Een aantal projectleiders merkt op dat het bij de verspreiding hielp om aansluiting te zoeken bij bestaande structuren en overleggen en in gesprek te gaan over de resultaten. En hierbij goed aan te sluiten op de context; iedere context vraagt om een eigen benadering.

Uit de antwoorden is ook op te maken dat verspreiding en implementatie het meest effectief is wanneer de mensen om wie het gaat direct bij het project betrokken zijn. Een aantal projectleiders geeft aan dat er door actieonderzoek of ontwerpgericht onderzoek sprake was van een continue samenwerking met de doelgroep waardoor de implementatie meer vanzelfsprekend verliep. Ook is een aantal keer genoemd dat het loont om vanaf de start van het project planmatig en doelgericht aan verspreiding en implementatie te werken. Dat ZonMw het belang van verspreiding en implementatie vanaf het begin benadrukt wordt als ondersteunend gezien.

4.3 Leerpunten voor ZonMw

Tot slot is aan de projectleiders een aantal vragen voorgelegd waaruit leerpunten voor ZonMw gehaald konden worden.

4.3.1 Inhoudelijke kaders programma en subsidieoproepen

De projectleiders is gevraagd hoe zij terugkijken op de inhoudelijke kaders van het subsidieprogramma, de subsidieoproepen en de subsidieprocedures van ZonMw, en welke suggesties zij hebben voor de toekomst.

Negen projectleiders geven aan dat zij niet betrokken waren bij het aanvragen van de subsidie en hier geen antwoord op kunnen geven. Een aantal projectleiders noemt punten die beter passen onder de monitoring van de projecten, die zijn daar opgenomen. De overige projectleiders geven aan dat de oproepen en procedures helder en gestructureerd zijn. De vereiste om aandacht te besteden aan diversiteit en participatie van de doelgroep hebben ondersteunend en stimulerend gewerkt.

De hoeveelheid aan eisen en uitgebreide procedures worden door sommige projectleiders als ineffectief en tijdrovend ervaren. Zo geeft een projectleider aan dat er in een aanvraag veel wordt opgeschreven om aan de criteria van de oproep te voldoen, maar dat dit in de praktijk lang niet altijd noodzakelijk was voor een goede uitvoering en zelfs remmend kon werken. De suggestie wordt gedaan om meer ruimte te bieden voor kortere projecten (i.p.v. 4 jaar), gegeven de dynamiek in het

veld. Ook wordt gevraagd om meer ruimte te bieden voor flexibiliteit in het vormgeven en uitvoeren van projecten, om zo beter aan te kunnen sluiten op de complexiteit van de jeugdhulp praktijk.

4.3.2 Begeleiding, monitoring en ondersteuning van ZonMw

Een aantal projectleiders geeft aan dat zij weinig contact hadden met ZonMw, omdat dit voornamelijk via de coördinator verliep. Projectleiders die wel contact hebben gehad, geven aan dit als prettig te hebben ervaren. Er werd opbouwend en kritisch meegedacht. Daarnaast wordt de flexibiliteit van ZonMw en de commissie - het goedkeuren van wijzigingen als daar inhoudelijk de juiste argumenten voor konden worden aangedragen – erg gewaardeerd. De ondersteuning op het gebied van communicatie en bij verspreiding van resultaten (bijvoorbeeld via de ZonMw nieuwbrief) is ook positief gewaardeerd.

De projectleidersbijeenkomsten worden over het algemeen als waardevol gezien, vooral de mogelijkheden tot onderlinge uitwisseling en netwerken waren inspirerend. Tegelijkertijd vraagt het ook een flinke tijdsinvestering en is het niet altijd voor iedereen even nuttig. De projectleiders zijn kritisch op de relatief grote hoeveelheid verslaglegging ter verantwoording. De site-visits worden positief gewaardeerd en gezien als een mooie gelegenheid om met ZonMw en de commissie in een persoonlijk contact te reflecteren op de lopende projecten, de resultaten, de ervaren hobbels en uitdagingen en de mogelijke oplossingsrichtingen. Projectleiders zien telefonisch contact, een presentatie of gesprek met ZonMw en de commissie als een prettige wijze om monitoring en ondersteuning in dialoog vorm te geven.

5 Financiële verantwoording

Het ministerie van VWS heeft aan het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd in 2014 een budget van € 6 miljoen toegekend. In 2015 is dit vanuit het ministerie van SZW aangevuld met € 300.000,-. En in 2016 heeft VWS een aanvullende toekenning gedaan van € 1,7 miljoen. In 2016 is er een bedrag van 250.000 euro toegevoegd aan de programmamiddelen vanuit het ZonMw-programma Vernieuwing Uitvoeringspraktijk JGZ om een extra projecttoekenning in de ronde *Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein* mogelijk te maken. In totaal komt het budget hiermee op € 8,25 miljoen. In onderstaande tabel staan alle projecttoekenningen (per ronde) en gerealiseerde programmakosten.

Programmaonderdelen	Bedrag (dd. 9-6-2020)
Subsidierondes	Toegekend budget
2014 – Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd, variant 1 en 2. Budget: € 4.400.000,- • AWTJ C4Youth 2.0 'Naar voren bewegen' Provincie Groningen • Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam (KeTJA) • AWJTwente: versterking van zorg voor kinderen in armoede • Academische Werkplaats Risicojeugd Bovenregionaal met gemeenten Amsterdam, Utrecht, Holland-Rijnland, Almere. • Academische Werkplaats SAMEN Midden-Holland, Haaglanden en Holland-Rijnland • Samen Transformeren - Rotterdamse Academische Werkplaats (ST-RAW) • AWTJ Samen voor het veilig opgroeien van kinderen! Zuid-Kennemerland, IJmond en de Haarlemmermeer • AWJ Noord-Brabant • AWJ Inside-Out Nijmegen • Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Utrecht • Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland • AWTJ Samen op School (SoS) IJsselland en Flevoland	€ 4.033.635,-
2015 - Interculturele kwaliteit/cultuursensitiviteit. Budget: € 300.000,- • LOL in cultuursensitief werken • Diversiteit in transformatie: Duurzame integratie van diversiteitgevoelig werken in jeugdteams • LOL met Academische Werkplaatsen Jeugd	€ 249.983,-
2016 - Academische Werkplaats ADHD en Druk gedrag. Budget: €500.000,- • Academische Werkplaats ADHD en druk gedrag	€ 500.000,-
2016 - Normaalbegaafde jongvolwassenen met autisme en gedragsproblematiek, en hun ouders. Budget: €200.000,- • Grip op Gedrag: Wat verbetert de maatschappelijke participatie van de kwetsbare groep van normaalbegaafde jongvolwassenen met een autismespectrumstoornis en gedragsproblematiek?	€ 199.737,-
2016 - Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein. Budget: €1.000.000,-	€ 1.396.502,-

• Naar inclusief voortgezet onderwijs. Versterken van de schoolbegeleiding bij psychische problemen van schoolgaande jongeren • Over de drempel: De inzet van een mobiele applicatie ter ondersteuning van de transitie 18+ • Leer mij kennen! Maatschappelijke participatie van risicojongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein - regio Flevoland • Participatie van jeugdigen met psychische of gedragsproblematiek in Amsterdam beter ondersteund • KOPLOPERS Participatie van jongeren met psychische problemen • Integrale aanpak voor MBO-studenten met psychische problemen gericht op het voorkomen van schooluitval en het bevorderen van maatschappelijke participatie • Peer School Support Project: studenten verbeteren School als Werkplaats, de ondersteuning van jongeren met psychische problemen in het MBO	
2017 - Regionale Leernetwerken Jeugd. Budget: € 1.000.000,-	€ 844.860,-
• Samen werken aan ambulante (gezins)hulp • Samen-Werken, Samen-Leren • Regionaal Leernetwerk Academische Werkplaats (Transformatie) Jeugd Rotterdam (ST-RAW) • Regionaal Leernetwerk Veilig Opgroeien Nieuwe impuls Kennis (VONK) • Regionaal leernetwerk Utrecht: Leren voor de toekomst	
2019 - Procesbegeleiding en evaluatie leernetwerken jeugd. Budget: €50.000,-	€ 50.000,-
• De meerwaarde van de regionale leernetwerken Transformatie Jeugd	
2019 - Implementatie-impulsen. Budget: € 300.000,-	€ 129.860,-
• Implementatie VONK onderwijsmodule De schaduwkanten van ouderschap • Meer ruimte maken voor de stem van jongeren in de jeugdhulp met Mijn Pad en B-Ready! • Implementatie-impuls AW Gezin aan Zet: online tool 'Bouwstenen van Evalueren voor Jeugdhulpprofessionals'. • Bouwen aan het WIJ gevoel • Kleinschalige voorzieningen: transitie van de Justitiële Jeugdzorg naar de gemeenten	
2020 – Kennisvouchers. Budget: € 200.000,-	Wordt uitgezet vanaf november 2020
Communicatie & implementatie Budget € 300.000,-	€ 350.615,-
Programmakosten (exclusief personele kosten ZonMw) Begroot: € 100.000,-	€ 130.277,-
Totaal (projecttoekenning en programmakosten)	€ 8.256.559,-

Bijlagen

A Programmacommissie Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd, waarnemers en ZonMw bureau

Naam	Rol in programmacommissie	Periode
De heer dr. J.H. (Han) de Ruiter*	Voorzitter	1-9-2014 tot heden
Mevrouw drs. A.J.M. (Janet) van Bavel*	Commissielid	1-9-2014 tot heden
De heer prof. dr. L. (Louis) Tavecchio*	Commissielid	1-9-2014 tot heden
Mevrouw drs. A.M. (Annemiek) van Woudenberg-de Groot*	Commissielid	1-9-2014 tot heden
Mevrouw dr. C. W.M. (Christine) Dedding	Commissielid	1-7-2016 tot heden
Mevrouw dr. B.T.J. (Erna) Hooghiemstra	Commissielid	1-4-2018 tot heden
Mevrouw drs. I. (Inge) Steinbuch-Linstra*	Commissielid (oud)	1-9-2014 tot 1-12-2019
Mevrouw H.P. (Petrien) Uniken Venema*	Commissielid (oud)	1-9-2014 tot 1-1-2018
Mevrouw drs. F.M. (Fawzia) Nasrullah*	Commissielid (oud)	1-9-2014 tot 1-11-2016
Mevrouw prof. dr. M.A. (Maria) Koelen*	Commissielid (oud)	1-9-2014 tot 1-6-2016
Mevrouw W.C. (Winnie)Prins	Commissielid (oud)	1-2-2015 tot 5-11-2018
De heer S.N.H. (Bas) Rodijk	Commissielid (oud)	1-2-2015 tot 1-7-2016
De heer prof. dr. B. (Bram) Orobio de Castro	Commissielid (oud)	1-7-2016 tot 1-5-2019
De heer D. (Desjo) Huizing	Commissielid (oud)	1-5-2018 tot 1-5-2019
De heer drs. J. (Jan) van der Burg	Waarnemer Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	1-2-2018 tot heden
Mevrouw drs. C. E. (Christie) Stiphout	Waarnemer Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	1-6-2014 tot 1-2-2018
De heer drs. G.P. (Geert) Schipaanboord	Waarnemer Vereniging Nederlandse Gemeenten	1-1-2018 tot heden
Mevrouw E. (Erica) Faber	Waarnemer Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	1-1-2015 tot 1-12-2019
Mevrouw drs. I (Iryna) Batyрева Mevrouw E. (Els) Geeris	Waarnemer Nederlands Jeugdinstituut	1-5-2019 tot heden

B Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd - projecten, partners, cofinanciering en looptijd

Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd - projecten, partners, cofinanciering en looptijd												
Project nr.	Titel		Onderzoek	Beleid (Gemeente)	Praktijk	Opleiding	Jongeren/ouders	Budget ZonMw	Cofinanciering	Looptijd in maanden	Startdatum	Einddatum
2014 – Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd, variant 1. Budget €2.400.000,-												
	Werkplaats	Projecten										
737200001	Academische Werkplaats Transformatie Jeugd C4Youth 2.0 'Naar voren bewegen'	• Versterking basisondersteuning • Participatie van ouders en jongeren • Monitoring transformatie zorg voor Jeugd	UMCG, CMO STAMM Groningen Drenthe, Rijksuniversiteit Groningen	Groningen	Elker-Het Poortje, Accare	Hanzehogeschool Groningen	Jongerenplatform, Platform Zorg voor Jeugd Groningen, Zorgbelang Groningen	€ 286.978,-	€ 500.899,-	54	01-12-2015	01-06-2020
737200002	Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam (KeTJA)	• Kennisportaal KeTJA • Hoe werken Ouder- en Kindadviseurs? - Ondersteuning methodiek	Verwey-Jonker Instituut	Amsterdam	Netwerk Effectieve Jeugdzorg Amsterdam, Ouder- en kindteams,	Hogeschool Inholland, Hogeschool van Amsterdam	Jeugdplatform Amsterdam	€ 300.000,-	€ 600.000,-	57	01-09-2015	01-06-2020

		twikkeling OKT Amsterdam • Onderzoeken ten behoefte van het lerend systeem van Ouder- en kindteams Amsterdam										
737200 003	AWJTwente: versterking van zorg voor kinderen in armoede	• Versterking van zorg voor kinderen in armoede	Universiteit Twente	14 Twentse gemeenten: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen- Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden	GGD Twente	Saxion University of Applied Sciences	De Goede Raad	€ 300.000,-	€ 291.248,-	52	01-12-2015	01-04-2020
737200 004	Academische Werkplaats Risicojeugd	• Bejegening • Monitoring Risicojeugd • Gezinsaanpak preventie jeugdcriminaliteit	Amsterdam UMC, Leids Universitair Medisch Centrum, Erasmus Universiteit	Almere, Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Rotterdam, Samenwerkingsregio	Pluryn, Forensisch Centrum Teylingereind, Curium-LUMC, Spirit/De Bascule,	Hogeschool Windesheim Flevoland, Hogeschool Leiden	ExpEx	€ 300.000,-	€ 302.384,-	54	01-09-2015	01-03-2020

			t Rotterdam	Holland Rijnland	Samen Veilig Midden- Nederland, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Rijks JJI (Hartelborgt, Hunnerbergh, Den Hey Acker)							
737200 005	Academische Werkplaats SAMEN	• Gezin aan Zet	Leids Universitair Medisch Centrum, TNO, Universiteit Leiden	Den Haag, Gouda, Leiden	Centrum voor Jeugd & Gezin Den Haag, Youz, GGZ Rivierduinen, Forensisch Centrum Teylingereind , Jeugdbescherming West, JSO, GGD Haaglanden, GGD Hollands Midden, Enver Jeugd en Opvoedhulp, Curium- LUMC, Kwadraad, Ipse de Bruggen, Stichting Jeugdformaat , Horizon	Hogeschool Leiden, Haagse Hogeschool	Zorgbelang Zuid- Holland	€ 298.9 25,-	€ 224.928 ,-	48	01- 12- 2015	01- 12- 2019

					Jeugdzorg en onderwijs, Cardea, Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West							
737200006	Samen Transformeren - Rotterdamse Academische Werkplaats ST-RAW	• Doen we de juiste dingen? • Ruimte voor Regie • De grens van eigen kracht • De kracht van preventie • Toerusting tot reflectieve practitioner	Erasmus MC Kinderen Jeugdpsychiatrie, Erasmus MC Maatschappelijke Gezondheidszorg, Erasmus Universiteit (PW), IVO	Rotterdam	CJG Rijnmond, Pameijer, Yulius, Horizon, Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond	Hogeschool Inholland	Stichting Inclusia, Brede Raad 010	€ 299.969,-	€ 1.317.676,-	52	01-09-2015	01-01-2020
737200007	Samen voor het veilig opgroeien van kinderen! Een leeromgeving voor alle professionals in de Jeugdhulp met jongeren en ouders als	• Effectief Samenwerken. • Implementatie van het triage-instrument Veilig Thuis (VT) en GIPS (Gestructure	Vrije Universiteit Amsterdam	Haarlem, Haarlemmermeer, IJmond gemeenten	Kenter Jeugdhulp, CJG Kennemerland, DOCK, Haarlem Effect, ROC Nova, Veilig Thuis Kennemerland, De Waag, Centrum voor	Hogeschool Inholland	Participatieberaad van jongeren en ouders	€ 299.520,-*		43	01-12-2015	01-07-2019

	partners om goed te kunnen schakelen tussen (opvoed)ondersteuning en risicogestuurd e zorg.	erde & gezinsgericht te Intersectorale Professionele Samenwerking) methodiek binnen het Multidisciplinair Centrum aanpak Kindermishandeling (MDCK). • Ontwikkeling van een transformatie spiegel voor veilig opgroeien van kinderen en de aanpak bij onveiligheid.			Ambulante Forensische Psychiatrie, GIPSCOöperatie U.A., Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid Kennemerland, LOCK, GGZIngeest, GGD Hollands Noorden		163.529,-					
737200008	AWJ Noord-Brabant	• Verbetering van de toegang tot de jeugdhulpverlening: Samen met ouders en jeugdigen naar passende	Tilburg University	Breda, Eindhoven, Tilburg	GGZ Eindhoven en de Kempen, GGZ Breburg, GGD West-Brabant, GGD Brabant Zuidoost, Amarant Groep, PON,	Avans Hogeschool, Fontys Hogeschool	LOC Zeggenschap in Zorg	€ 299.413,-	€ 4757,-	48	01-12-2015	01-12-2019

		hulp • Toegang om de hoek			Topaze, Kanteel Kinderopvang , Juzt, Sterk Huis, Bijzonder Jeugdwerk Brabant, Combinatie Jeugdzorg, Oorsterpoort, Maashorst, NSDSK, De Viersprong								
737200 012	AWJ Inside- Out	• Transformati e en outcome: de verhalen achter de cijfers	Radboud Universitei t Nijmegen, Praktikon, Trimbos	Gemeenten regio Nijmegen (Nijmegen, Druten, Beuningen, Wijchen, Berg en Dal, Heumen en Mook en Middelaar) Gemeenten Centraal Gelderland (Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard , Overbetuwe , Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageninge	Conrisq Groep, Entréa- Lindenhout, GGZ Oost- Brabant, Karakter, Pro Persona, Pluryn	Hogeschoo l Arnhem Nijmegen	Zorgbelang Inclusief	€ 294.4 71,-	€ 178.914 .-	53	01- 12- 2015	01- 05- 2020	

				n, Westervoort en Zevenaar)								
2014 – Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd, variant 2. Budget €2.000.000,-												
	Werkplaats	Projecten										
737200 009	Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Utrecht	• Gewoon opvoeden versterken • Behandeling van gedragsproblemen bij kinderen in empowerende oudergroepen in de wijk. • JIM-project (Jouw Informele Mentor) • Effectieve Basishulp	Trimbos- instituut, Universiteit Utrecht, verwey- Jonker Instituut	Utrecht	Lokalis, Youké	Hogeschool Utrecht	Don Bosco Spirit (U2BHeard!)	€ 500.000,-	€ 604.759,-	51	01- 09- 2015	01- 12- 2019

737200 010	Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland (AWTJF): in dialoog naar een sterker opvoedklimaat , effectieve preventie en doelmatige zorg voor jeugd	• In dialoog naar een sterker opvoedklima at, effectieve preventie en doelmatige zorg voor jeugd	Rijksunive rsiteit Groningen , Universitai r Medisch Centrum Groningen	Heerenvee n, Leeuwarde n, Achtkarspel en, De Fryske Marren	Jeugdhulp Friesland, Stichting Amaryllis, Accare, Kinnik J- GGZ, GGZ Friesland, Regiecentrum Bescherming en Veiligheid, Alliade/REIK, GGD Fryslân, MEE Friesland, RENN4.	Friesland College, NHL Stenden Hogeschoo l, NSPOH	Zorgbelang Fryslân, JIMMY's Leeuwarden, Sociaal Domein Fryslân	€ 498.3 00,-	€ 448.389 ,-	52	01- 12- 2015	01- 04- 2020
737200 011	AWTJ Samen op School (SoS)	• Promotieond erzoek 'Bestuurlijk organisatoris che randvoorwaa rden' • Promotieond erzoek 'Effectieve ondersteunin g van leerlingen binnen het regulier voortgezet onderwijs door verbeterde samenwerki ng tussen	Universitei t Twente, VU Amsterda m	Almere, Lelystad, Zwolle, Zeewolde, Dronten	Vitree, GGD Ijsselland, Dimence / De Kern, SBO De Brug in Zwolle, PO De Tweemaster, VO Thorbecke College, VO Almere College, SBO de Watertuin, VO het Nieuweland, Samenwerkin gsverband VO Almere, Stichting VO Almere, Passend	Christelijke Hogeschoo l Windeshei m, VIAA	Jongerenraad Zwolle, Participatieraad Zwolle	€ 497.9 00,-	€ 189.018 ,-	52	01- 12- 2015	01- 04- 2020

		ouders, school en jeugdhulpverlening' • Community's of Practice (CoP's): • Klein-en-Fijn onderzoeksp rojecten			Onderwijs Almere							
2015 - Interculturele kwaliteit/cultuursensitiviteit. Budget: € 300.000,-												
737200013	LOL in cultuursensitief werken	Verbonden aan: ST-RAW (737200006)	Radboud Universiteit Nijmegen	Rotterdam, Nijmegen	Pluruy/Intermetzo	Hogeschool Arnhem Nijmegen	Stichting Voorlichters Gezondheid	€ 99.983,-	€ 100.064,-	21	01-04-2016	01-01-2018
737200014	Diversiteit in transformatie: Duurzame integratie van diversiteitgevoelig werken in jeugdteams	Verbonden aan: KeTJA (73720.0002)	Verwey-Jonker Instituut, Radboud Universiteit Nijmegen, Trimbos-instituut		SIPI, Pharos, GGD Twente	Fontys Hogescholen	Al Amal	€ 100.000,-	€ 270,-	35	01-06-2016	01-05-2019
2016 - Academische Werkplaats ADHD en Druk gedrag. Budget: €500.000,-												
737200015	Academische Werkplaats ADHD en druk gedrag		Vrije Universiteit Amsterdam, Rijksuniversiteit Groningen	Utrecht	Accare, Yulius, Parnassia Bavo Academie, Karakter	Hanzehogeschool Groningen	Oudervereniging Balans, UW Ouderplatform	€ 500.000,-	€ 100.000,-	51	01-12-2016	01-03-2021

2016 - Normaalbegaafde jongvolwassenen met autisme en gedragsproblematiek, en hun ouders. Budget: €200.000,-												
737200 016	Grip op Gedrag: Wat verbetert de maatschappelijke participatie van de kwetsbare groep van normaalbegaafde jongvolwassenen met een autismespectrumstoornis en gedragsproblematiek?		Universiteit van Amsterdam, UMCG		Yulius, Karakter, Dimence, lentis	Hogeschool Arnhem Nijmegen		€199.737,-	-	30	01-12-2016	01-06-2019
2016 - Maatschappelijke participatie van jongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein. Budget: €1.000.000,-												
737200 017	Naar inclusief voortgezet onderwijs. Versterken van de schoolbegeleiding bij psychische problemen van schoolgaande jongeren	Verbonden aan: AWTJ C4Youth (73720.0001)	Universitair Medisch Centrum Groningen		GGD Groningen, Onderwijsgroep Noord, Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 20.01	Hanzehogeschool Groningen		€ 199.918,-	€ 108.164,-	41	01-12-2016	01-05-2020
737200 018	Over de drempel: De inzet van een mobiele applicatie ter ondersteuning	Verbonden aan: AWTJ Inside-Out (73720.0012)	Praktikon	Nijmegen	Entrea, Conruijs Groep, Pluryn / Internetzo	Hogeschool Arnhem Nijmegen	Zorgbelang Gelderland	€199.183,-	€ 37.582,-	36	01-12-2016	01-12-2019

	van de transitie 18+											
737200019	Leer mij kennen! Maatschappelijke participatie van risicojongeren met psychische problemen door lokaal integraal werken in het sociaal domein – regio Flevoland.	Verbonden aan: AW Risicojeugd (737200004)	Amsterdam UMC - locatie VUmc	Almere, Noordoostpolder	Intermetzo	Christelijke Hogeschool Windesheim Flevoland		€199.964,-	€146.872,-	36	01-12-2016	01-12-2019
737200020	Participatie van jeugdigen met psychische of gedragsproblematiek in Amsterdam beter ondersteund	Verbonden aan: KeTJA (73720.0002)	Verwey Jonker-Instituut	Amsterdam	GGZ inGeest, Spirit	Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool Inholland		€200.000,-	€39.576,-	36	01-12-2016	01-12-2019
737200021	KOPLOPERS Participatie van jongeren met psychische problemen	Verbonden aan: ST-RAW (737200006)		Rotterdam	Stichting ROC voor Educatie en Beroepsonderwijs Zadkine, Stichting Jongerenwerk op Zuid	Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Inholland	Participatie en Burgerschap in Rotterdam e.o., Pameijer	€199.484,-	-	38	01-12-2016	01-02-2020

737200022	Integrale aanpak voor MBO-studenten met psychische problemen gericht op het voorkomen van schooluitval en het bevorderen van maatschappelijke participatie	Verbonden aan: AWTJ Utrecht (737200009)	Trimbos-instituut, Universiteit Utrecht, Verwey-Jonker	Utrecht	Lokalis	Hogeschool Utrecht	Don Bosco Spirit (U2BHeard!)	€199.175,-	€10.080,-	36	01-12-2016	01-12-2019
737200023	Peer School Support Project: studenten verbeteren School als Werkplaats, de ondersteuning van jongeren met psychische problemen in het MBO	Verbonden aan: AWTJ Friesland (737200010)	Rijksuniversiteit Groningen	Leeuwarden	Jeugdhulp Friesland, Amaryllis Leeuwarden, Friesland College	Hogeschool Rotterdam, NHL Hogeschool, Hogeschool van Amsterdam		198.778,-	-	36	01-12-2016	01-12-2019
2017 - Regionale Leernetwerken Jeugd. Budget: € 1.000.000,-												
737300001	Samen werken aan ambulante (gezins)hulp	Verbonden aan: AWTJ Inside-Out (73720.0012)	Radboud Universiteit Nijmegen	Nijmegen	Pluryn / Intermetzo, Entrea, Karakter Nijmegen	Hogeschool van Arnhem Nijmegen	Zorgbelang Gelderland, Het Jongerenennetwerk	€ 200.000,-	€ 69.146,-	25	03-09-2018	01-11-2020

737300003	Samen-Werken, Samen-Leren	Verbonden aan: AW SAMEN (73720.0005)	Leids Universitair Medisch Centrum, Erasmus MC		Kwadraad, JES Rijnland, Cardea Jeugdzorg, CJG Den Haag, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs	Hogeschool Leiden, Haagse Hogeschool	Zorgbelang Zuid-Holland	€ 179.760,-	€ 67.395,-	24	27-08-2018	27-08-2020
737300004	Regionaal Leernetwerk Academische Werkplaats (Transformatie) Jeugd Rotterdam (ST-RAW)	Verbonden aan: ST-RAW (73720.0006)	Erasmus MC	Rotterdam	Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs	Hogeschool Rotterdam, Inholland	Stichting Mesam	€ 199.100,-	€ 93.688,-	22	27-08-2018	27-06-2020
737300005	Regionaal Leernetwerk Veilig Opgroeien Nieuwe impuls Kennis (VONK)	Verbonden aan: AWTJ C4Youth (73720.0001)	Universitair Medisch Centrum Groningen, Rijksuniversiteit Groningen		Accara, Jeugdbescherming Noord, Elker-Het Poortje	Hanzehogeschool Groningen		€ 67.600,-	€ 20.000,-	22	03-09-2018	03-07-2020
737300006	Regionaal leernetwerk Utrecht: Leren voor de toekomst	Verbonden aan: AWTJ Utrecht (73720.0009)	Trimbos-instituut, Universiteit Utrecht	Utrecht	Youké Jeugdzorg, Lokalis, Pluryn Werkenrode Groep	Hogeschool Utrecht		€ 198.400,-	€ 75.558,-	32	03-09-2018	03-05-2021
2019 - Procesbegeleiding en evaluatie leernetwerken jeugd. Budget: €50.000,-												
737300007	De meerwaarde van de regionale leernetwerken					Hogeschool Leiden, De Haagse Hogeschool		€ 50.000,-	-	20	01-04-2019	01-12-2020

	Transformatie Jeugd												
2019 - Implementatie-impulsen. Budget: € 300.000,-													
737000 95001	Implementatie VONK onderwijsmodule De schaduwkanten van ouderschap	Verbonden aan: AWTJ C4Youth (73720.0001)			Stichting WIJ Groningen	Hanzehogeschool Groningen		€ 20.000,-	€ 19.508,-	12	02-03-2020	02-03-2021	
737000 95002	Meer ruimte maken voor de stem van jongeren in de jeugdhulp met Mijn Pad en B-Ready!	Verbonden aan: ST-RAW en AW Risicojeugd			Stichting Enver	Hogeschool Rotterdam, Windesheim Hogeschool Flevoland	Expex Rotterdam	€ 50.000,-	€ 16.650,-	15	01-03-2020	01-06-2021	
737000 95003	Implementatie-impuls AW Gezin aan Zet: online tool 'Bouwstenen van Evalueren voor Jeugdhulpprofessionals'.	Verbonden aan: AW SAMEN (73720.0005)	Leids Universitair Medisch Centrum	Den Haag	Coöperatie Jeugd- en gezinsteam Holland Rijnland	De Haagse Hogeschool, Hogeschool Leiden	Ouder	€ 20.000,-	€ 200,-	12	13-01-2020	13-01-2021	
737000 95004	Bouwen aan het WIJ gevoel	Verbonden aan: AWTJ Samen op School (73720.0011)		Lelystad	Triade Vitree, Scholengemeenschap Lelystad			€ 19.930,-	€ 8.350,-	18	01-03-2020	01-09-2021	
737000 95005	Kleinschalige voorzieningen : transitie van de Justitiële	Verbonden aan: AW Risicojeugd	Amsterdam UMC	Den Haag, Rotterdam, Amsterdam	Pluryn, Intermetzo, Spirit, Elker-Het Poortje			€ 19.930,-	€ 15.783,-	12	01-01-2020	01-01-2021	

	Jeugdzorg naar de gemeenten	(73720.0004)										
737100 001	LOL met Academische Werkplaatsen Jeugd	Verbonden aan: ST-RAW (73720.0006) AWJ Noord- Brabant, KeTJA en AW Risicojeugd	Amsterda m UMC, Verwey- Jonker, Universitei t van Tilburg	Rotterdam	Youz Parnassia Groep, Pluryn, Intermetzo, Stichting Voorlichters Gezondheid, De Jutters	Avans Hogeschoo l, Learning Connected		€ 50.00 0,-	€ 10.000,-	12	01- 01- 2020	01- 01- 2021

Dit zijn de partners zoals vermeld in de subsidieaanvraag. Hier kunnen gedurende de looptijd veranderingen in zijn opgetreden.

Met het programma Academische Werkplaatsen Transformatie Jeugd verbinden we met een kennisinfrastructuur de werelden van praktijk, beleid, onderzoek en onderwijs, met structurele inbreng van ouders en jongeren. Zo brachten 13 werkplaatsen kennis samen die nodig is voor de aanpak van regionale vraagstukken van gemeenten en praktijkorganisaties bij de transformatie in de jeugdsector. De werkplaatsen werkten de afgelopen jaren daarvoor aan ruim 50 (onderzoeks) projecten. Deze kennis is daarnaast geïntegreerd in diverse opleidingen in het jeugdveld.

Deze rapportage is een zelfevaluatie van dit programma. De zelfevaluatie heeft als doel inzicht te geven in de doelstelling, organisatie, werkwijze en resultaten. Het programma is, samen met de ZonMw-programma's Effectief werken in de jeugdsector, Richtlijnen Jeugdgezondheidszorg 2013-2018 en Versterking Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg ook geëvalueerd in een externe evaluatie.

ZonMw stimuleert
gezondheidsonderzoek en
zorginnovatie

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 52 67
werkplaatsenjeugd@zonmw.nl
www.zonmw.nl/jeugd

